

Parlamentul
Republicii Moldova

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

OS nr. 1
04.08.2021

Biroul permanent al Parlamentului Republicii Moldova

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr. 169		
"04"	08	2021
Ora _____		

În conformitate cu prevederile art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 din Regulamentul Parlamentului adoptat prin Legea nr.797/1996, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă, proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, precum și a altor acte normative.

Anexă:

1. Proiectul de lege — 52 file;
2. Nota informativă — 19 file.

Deputați în Parlament

Olexa Stancu
Ionian Varilei
Yvon Liliiana
Boris Morcovei
Cheptanov Andriia
Victor Spînu

Rede Meriay
Ion Spac
Ana Păcur
Dmitri Mihail
Cănelui Oleg
Bolea Vl.
Roșca Veronica
Carp Adrian
Iordănoșcu Verică
Adrian Beliş
Dorican Feodorici
Adrian Băluță
Sinchevici Euphemia

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

pentru modificarea unor acte normative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. –Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr.245–246, art.511), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 7:

la alineatul (1):

litera c) se expune în următoarea redacție:

„c) efectuează controlul averii deținute de subiecții declarării, constată dacă există o diferență substanțială între veniturile obținute și cheltuielile realizate pe de o parte și averea dobândită pe de altă parte pe parcursul exercitării mandatelor sau a funcțiilor publice ori de demnitate publică, constată averea nejustificată și adresează instanței de judecată cereri în vederea dispunerii confiscării averii nejustificate;”

la lit. d) expresia „Serviciul Fiscal de Stat” se substituie cu „organele fiscale”.

se completează cu litera e¹) și e²) cu următorul cuprins:

„e¹) solicită, în condițiile legii, conducerii organizației publice sau a autorității responsabile de numirea în funcție a subiectului declarării suspendarea

din funcție a subiectului declarării a cărei avere a fost constatată, în totalitate sau în parte, ca fiind nejustificată, pe perioada examinării în instanța de judecată a actului de constatare;

e²) solicită conducerii organizației publice sau a autorității responsabile de numirea în funcție a subiectului declarării a cărei avere a fost constatată, în totalitate sau în parte, ca fiind nejustificată, dispunerea încetării mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale acestuia.”

la alineatul (2) litera c) după cuvintele „dispozitivul actului de constatare prevede” se introduce textul „propunerea de”;

alineatul (3) se completează cu literele j) și k) și se expune în următoarea redacție:

„j) ține Registrul electronic al persoanelor care au fost suspendate din funcție sau le-au fost încetat mandatul, raporturile de muncă sau de serviciu în legătură cu încălcarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale sau al regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor;

k) ține Registrul electronic al bunurilor confiscate pentru nerespectarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale.”

2. Articolul 8:

alineatul (2) se completează la final cu următorul text „ , la propunerea Președintelui Autorității”.

3. Articolul 11:

alineatul (3¹) se abrogă;

la alineatul (10) cuvintele „ , după care sînt testați la detectorul comportamentului simulat (poligraf)” se exclud;

la alineatul (11) cuvintele „efectuarea testării la detectorul comportamentului simulat (poligraf)” se substituie cu cuvintele „susținerea interviului în fața Consiliului de Integritate”.

Propoziția a doua din alineatul (11) se exclude.

4. Articolul 12:

alineatul (1):

cuvintele „7 membri” se substituie cu cuvintele „9 membri”;

la litera a) cuvintele „un reprezentant desemnat” se substituie cu cuvintele „doi reprezentanți desemnați”;

alineatul se completează cu litera a¹) și se expune în următoarea redacție:

„a¹) un reprezentant desemnat de Președintele Republicii Moldova”;

alineatul (2) cuvintele „prin concurs, în baza unui regulament aprobat de Guvern” se exclud;

alineatul (7):

la litera d) se completează la final cu textul „care include și obiectivele de performanță”;

alineatul se completează cu litera g¹) cu următorul cuprins:

„(g¹) constată temeiul de eliberare din funcție a inspectorului de integritate prevăzut la art.24 alin.(2) lit.e) și propune președintelui Autorității eliberarea acestuia din funcție;”;

alineatul (10) se completează la final cu următoarele propoziții „Consiliul solicită președintelui Autorității desemnarea persoanelor responsabile pentru asigurarea lucrărilor de secretariat în cadrul Consiliului. La necesitate, Consiliul este asista în activitatea sa de 2 inspectori de integritate desemnați prin votul majorității membrilor Consiliului.”

5. La art. 14:

Alineatul (1) lit. b) va avea următorul cuprins:

„b) numește în funcții inspectorii de integritate, suspendă și dispune încetarea raporturilor de serviciu ale acestora în condițiile legii;”

Alineatul (1) se completează cu lit. b¹) cu următorul cuprins:

„b¹) numește în funcții funcționarii publici din aparatul Autorității, modifică, suspendă și dispune încetarea raporturilor de serviciu ale acestora în condițiile legii, angajează, pe bază de contract, personalul contractual din cadrul Autorității, modifică, suspendă și dispune încetarea raporturilor de muncă ale acestora;”

după litera g) se introduce litera g¹), cu următorul cuprins:

„g¹) unifică practica inspectorilor de integritate de verificare și control și întreprinde alte măsuri permise de lege pentru unificarea acesteia;”

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Vicepreședintele Autorității monitorizează și evaluează exercitarea conformă a atribuțiilor de serviciu de către inspectorii de integritate, precum și supraveghează modul în care are loc respectarea de către inspectorii de integritate a practicii unificate de verificare și control aprobată de Președintele Autorității.”

se completează cu alineatul (3¹) și se expune în următoarea redacție:

„(3¹) Vicepreședintele Autorității exercită și alte atribuții menționate la alin. (1) stabilite de președintele Autorității, după consultarea prealabilă cu Consiliul de Integritate. În cazul absenței președintelui Autorității, al vacanței funcției acestuia sau al suspendării mandatului acestuia, toate atribuțiile președintui Autorității sînt exercitate de vicepreședintele ei.”

6. Articolul 15 alineatul (2) se completează cu literele a¹) și a²) și se expune în următoarea redacție:

„a¹) Consiliul constată managementul defectuos urmarea analizei raportului anual de activitate a Autorității sau neîndeplinirea obiectivelor de performanță stabilite în strategia și planul de activitate al Autorității;

a²) Consiliul constată îndeplinirea necorespunzătoare sau neexecutarea obligațiilor, prerogativelor sau atribuțiilor de serviciu prevăzute la art.14 din prezenta lege;”

7. Articolul 18:

la alineatul (1) litera e) va avea următorul cuprins:

„e) are experiență de lucru de cel puțin 3 ani în domeniul studiilor deținute;”;

alineatul (2¹) se expune în următoarea redacție:

„(2¹) Prin depunerea actelor, candidații acceptă inițierea verificării conform Legii nr.271/2008 privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice.”

8. Articolul 19:

la litera a) după cuvintele „la situația averilor deținute” se completează cu textul „, veniturile dobândite și cheltuielile realizate”;

la litera d) textul „mandatului, a funcției” se substituie cu textul „mandatelor, a funcțiilor”, iar cuvintele „veniturile obținute” se substituie cu cuvintele „veniturile dobândite și cheltuielile realizate”;

litera f) va avea următorul conținut:

„f) solicită conducerii organizației publice sau a autorității responsabile de numirea în funcție a subiectului declarării dispunerea încetării mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale persoanei care a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor sau în privința căreia s-a constatat, în totalitate sau în parte, o avere nejustificată, printr-o hotărâre judecătorească definitivă, în cazul în care dispozitivele actelor de constatare prevăd propunerea de încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu”;

litera g) se expune în următoarea redacție:

„g) întocmesc procese-verbale și acte de constatare în condițiile legii;”

se completează cu lit. i) și se expune în următoarea redacție:

„i) solicită, în condițiile legii, suspendarea din funcție a subiectului declarării pe perioada examinării în instanță a actului de constatare, în cazul în care dispozitivul actului de constatare prevede propunerea de încetarea mandatului, a

raporturilor de muncă sau de serviciu, sau în cazul în care persoana vizată în actul de constatare influențează sau poate influența asupra examinării obiective și imparțiale a actului de constatare.”.

9. Articolul 20:

la alineatul (1), litera b) va avea următorul cuprins:

„b) să solicite și să obțină gratuit informațiile necesare de la orice persoană fizică sau juridică, de drept public sau privat, pe suport de hârtie și/sau în format electronic, pentru realizarea atribuțiilor de verificare și/sau control al averilor și intereselor personale, precum și pentru verificarea și/sau controlul respectării regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, al restricțiilor și al limitărilor;”;

Alineatul (1), se completează cu litera (b¹) și se expune în următoarea redacție:

„(b¹) să solicite, în cadrul procedurilor de control inițiate, de la autoritățile anticorupție (Centrul Național Anticorupție, Procuratura Anticorupție, Serviciul de Informații și Securitate, Ministerul Afacerilor Interne) și/sau de la alte instituții (Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale, Serviciul Fiscal de Stat, Serviciul Vamal), efectuarea unor verificări de specialitate sau prezentarea informațiilor relevante obiectului controalelor efectuate, inclusiv despre bunurile imobile sau mobile aflate în alte jurisdicții;”;

La alineatul (1) literele c) și d) cuvântul „verificarea” se substituie cu cuvintele „verificarea și/sau controlul”;

Alineatul (1) se completează cu litera e) și se expune în următoarea redacție:

„e) să efectueze sau să solicite efectuarea evaluărilor și expertizelor pentru determinarea valorii de piață a bunurilor în procedurile de control;

Alineatul (2) se completează cu litera a¹) cu următorul cuprins:

„a¹) să respecte metodologia de efectuare a verificărilor și a controalelor și să nu emită, fără o motivare convingătoare, acte care se abat de la practica consolidată a inspectorilor de integritate.”;

La alineatul (3) după cuvintele „referitoare la controalele” se introduce textul „aflate în derulare”;

Se completează cu alineatul (3¹) și se expune în următoarea redacție:

„(3¹) Nu constituie imixtiune în activitatea inspectorilor de integritate, acțiunile de monitorizare, de control, și de evaluare a exercitării conforme a atribuțiilor de serviciu de către inspectorii de integritate, precum și acțiunile de supraveghere a modul în care inspectorii de integritate respectă practica unificată de verificare și control, cu condiția ca acțiunile respective să nu vizeze controalele aflate în derulare.”

10. La articolul 24 alineatul (2) litera e) se expune în următoarea redacție:

„e) în cazul constatării ulterior angajării faptului de necoresponderea cerințelor prevăzute la art.18 alin.(1);”.

11. Capitolul IV Secțiunea 1 se expune în următoarea redacție:

Secțiunea 1

Controlul averii și intereselor personale

Articolul 26. Etapele controlului averii și intereselor personale

Inspectorii de integritate verifică declarațiile de avere și interese personale; iar în cazurile prevăzute de prezenta lege, inițiază controlul averii și al intereselor personale; verifică prealabil sesizările depuse de persoanele fizice sau persoanele juridice, precum și cele din oficiu; și efectuează controlul averii și intereselor personale.

Articolul 27. Verificarea declarațiilor de avere și interese personale

(1) Verificarea declarațiilor de avere și interese personale constă în verificarea depunerii în termen a declarațiilor de către subiecții declarării,

verificarea respectării cerințelor de formă a declarațiilor de avere și interese personale, verificarea dacă există aparența încălcării regimului juridic de declarare a averii și a intereselor personale, precum și verificarea informațiilor declarate de subiectul declarării sau informațiilor obținute de inspector în vederea depistării bănuielii rezonabile privind existența unei averi nejustificate.

(2) Verificarea declarațiilor de avere și interese personale este inițiată după expirarea termenului de depunere a declarațiilor de avere și interese personale. Declarațiile de avere și interese personale ce vor fi verificate anual sunt identificate aleatoriu, și aprobate anual de către Consiliul de Integritate, în funcție de factorii de risc, de corupție, de vulnerabilitate a subiecților declarării sau a activității profesionale pe care o desfășoară aceștia.

(3) Cel puțin 40% dintre declarațiilor de avere și interese personale verificate în decursul unui an calendaristic vor viza deputați, miniștri, judecători, procurori, conducători ai instituțiilor/autorităților publice autonome.

(4) Declarațiile de avere și interese personale supuse verificării se repartizează aleatoriu inspectorilor de integritate, prin sistemul electronic de distribuire. Fișa de repartizare și de redistribuire aleatorie se anexează în mod obligatoriu la dosar.

(5) Verificarea declarațiilor de avere și interese personale se efectuează în cel mult două luni din momentul distribuirii/redistribuirii declarațiilor de avere. Ținându-se cont de complexitatea cauzei, de volumul de informații ce necesită a fi obținute și analizate, de comportamentul participanților vizați, precum și de conduita autorităților relevante, în baza unei solicitări motivate a inspectorului de integritate, termenul de verificarea declarațiilor de avere și intereselor personale poate fi prelungit cu încă o lună de către președintele sau vicepreședintele Autorității.

(6) Redistribuirea declarațiilor de avere și interese personale repartizate spre verificare, se face în modul prevăzut de alin.(4), în următoarele cazuri:

a) imposibilitatea inspectorului de a-și exercita atribuțiile timp de cel puțin 30 de zile din motive de boală, delegare, detașare, transfer;

b) admiterea de către președintele sau vicepreședintele Autorității a solicitării motivate a inspectorului de integritate căruia i-au fost repartizate declarațiile de avere și interese personale;

c) suspendarea din funcție a inspectorului de integritate în condițiile legii;

d) starea de incompatibilitate a inspectorului de integritate;

e) conflictul de interese al inspectorului de integritate;

f) neverificarea declarației de avere și interese personale, din motive nejustificate, pe o durată mai mare de 30 de zile;

g) eliberarea din funcție a inspectorului de integritate.

(7) Despre redistribuirea declarațiilor în temeiul alin.(6) lit. a), b), d) - f) este informat Consiliul de Integritate în cel mult 7 zile de la redistribuire.

(8) După finalizarea verificării, inspectorul de integritate emite un proces-verbal cu privire la verificarea declarațiilor de avere și interese personale. În funcție de rezultatele verificării, inspectorul de integritate va emite un proces-verbal cu privire la:

a) constatarea depunerii în termen a declarațiilor de avere și intereselor personale, întrunirea condițiilor de formă a acestora și lipsa aparenței încălcării regimului juridic al declarării averii și intereselor personale;

b) constatarea nedepunerii în termen a declarațiilor de avere și interese personale sau depunerea tardivă a acestora;

c) constatarea aparenței nedeclarării tuturor bunurilor sau intereselor personale de către subiectul declarării ori declararea eronată sau incompletă a acestora;

d) constatarea aparenței nedeclarării conflictelor de interese, incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor

e) constatarea aparenței existenței unei diferențe substanțiale între veniturile obținute și cheltuielile realizate pe de o parte și averea dobândită pe de altă parte.

(9) Dacă în urma verificării declarațiilor de avere și interese personale se constată că subiectul declarării nu a depus sau a depus tardiv declarația de avere și interese personale, inspectorul de integritate îi aplică acestuia o sancțiune contravențională conform Codului contravențional al Republicii Moldova. Depunerea declarației de avere și interese personale după expirarea termenului de depunere, în intervalul de timp cuprins între termenul de depunere și data inițierii controlului, se califică ca depunere tardivă a declarației.

(10) În cazul nedepunerii declarației de avere și interese personale, inspectorul de integritate transmite organizației publice în care activează subiectul declarării sau transmite pe numele subiectului declarării, în cazul în care acesta exercită o funcție de demnitate publică, un demers pentru depunerea declarației de avere și interese personale în termen de 30 de zile.

(11) Nedepunerea declarației de avere și interese personale în termen de 30 de zile de la recepționarea demersului inspectorului de integritate sau refuzul de a o depune constituie temei de încetare a mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu. Inspectorul de integritate notifică imediat despre aceasta conducerea organizației publice sau a autorității responsabile de numirea în funcție a subiectului declarării în vederea declanșării procedurii de încetare a mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului vizat de demers. Conducătorul organizației publice sau al autorității responsabile de numirea în funcție a subiectului declarării este obligat să informeze Autoritatea cu privire la măsurile întreprinse în termen de o lună de la data recepționării notificării inspectorului de integritate.

(12) Dacă în procesul verificării declarațiilor de avere și interese personale există bănuieli rezonabile privind săvârșirea unei infracțiuni sau încălcarea legislației fiscale, inspectorul de integritate sesizează organul de urmărire penală

sau, după caz, organul fiscal. Sesizarea depusă la organul de urmărire penală sau, după caz, la organul fiscal nu afectează verificarea declarației de avere și interese personale inițiată de către inspectorul de integritate. În acest caz, inspectorul de integritate va continua procedura de verificare.

(13) Dacă în urma verificării declarațiilor de avere și interese personale inspectorul de integritate constată aparența încălcării regimului juridic de declarare a averii și a intereselor personale sau constată nedeclararea tuturor bunurilor și intereselor personale ori declararea eronată sau incompletă a acestora, inspectorul de integritate face o sesizare privind efectuarea controlului averii și intereselor personale.

(14) Dacă în urma verificării declarațiilor de avere și interese personale inspectorul de integritate constată aparența încălcării regimului juridic al conflictelor de interese, incompatibilitate, restricții sau limitări, inspectorul de integritate face o sesizare privind efectuarea controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.

Articolul 28. Inițierea controlului averii și al intereselor personale

(1) Autoritatea inițiază controlul averii și al intereselor personale din oficiu ori la sesizarea unor persoane fizice sau juridice, în conformitate cu prevederile prezentei legi și ale metodologiei de efectuare a controlului averii și al intereselor personale și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.

(2) Controlul din oficiu se inițiază printr-o sesizare de către președintele ori vicepreședintele Autorității sau de către inspectorul de integritate. Controlul din oficiu este inițiat în cazul prevăzut la art.27 alin.(13), precum și în baza informațiilor publice sau sesizărilor anonime. Sesizarea privind inițierea

controlului din oficiu se distribuie conform art. 30, care se aplică în modul corespunzător.

Articolul 29. Depunerea sesizărilor

(1) Persoanele fizice și juridice pot depune, în condițiile legii, sesizări în adresa Autorității în formă scrisă, prin poștă sau fax, în formă electronică sau în mod verbal fiind consemnat într-un proces-verbal. În cazul depunerii sesizării în formă electronică, sesizarea trebuie să corespundă cerințelor legale stabilite pentru un document electronic.

(2) Autoritatea nu are dreptul de a respinge sesizarea pe motiv că nu ține de competența sa. Autoritatea este obligată să primească sesizarea și să o examineze în condițiile legii.

(3) Sesizările anonime pot servi drept temei pentru efectuarea controlului din oficiu.

Articolul 30. Distribuirea aleatorie a sesizărilor

(1) Sesizările depuse de persoanele fizice sau persoanele juridice, precum și cele din oficiu se înregistrează în termen de cel mult o zi lucrătoare și se repartizează aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor.

(2) Redistribuirea sesizărilor repartizate inspectorilor de integritate se poate face în condițiile art. 27 alin. (6) din prezenta lege.

Articolul 31. Verificarea prealabil al sesizărilor depuse de persoanele fizice sau persoanele juridice

(1) În termen de 30 zile de la data repartizării sesizării depuse de persoanele fizice sau persoanele juridice, inspectorul de integritate efectuează verificarea prealabilă al acestora. În cadrul controlului prealabil, inspectorul de integritate verifică existența aparenței privind încălcarea regimului juridic de

declaraire a averii și a intereselor personale. Verificarea prealabilă se finalizează cu emiterea de către inspector a unui proces-verbal de inițiere a controlului sau de refuz al inițierii controlului.

(2) Procesul-verbal de inițiere a controlului sau de refuz al inițierii acestuia va cuprinde:

- a) anul, luna și ziua întocmirii lui;
- b) numele, prenumele și funcția celui care l-a întocmit;
- c) numele, prenumele și domiciliul subiectului controlului;
- d) temeiurile și motivele inițierii controlului sau ale refuzului de inițiere a acestuia;
- e) semnătura celui care a întocmit actul.

(3) Procesul-verbal menționat în alin.(2) se publică pe pagina web oficială a Autorității în cel mult 7 zile de la emitere.

Articolul 32. Drepturile persoanei supuse controlului averii și al intereselor personale

Persoana supusă controlului averii și al intereselor personale are dreptul:

- a) să ia cunoștință de actele și de materialele controlului, inclusiv sesizarea depersonalizată;
- b) să fie informată despre inițierea controlului menționat la art.33;
- c) să fie asistată de un avocat sau avocat-stagiar;
- d) să prezinte date și informații suplimentare pe care le consideră necesare;
- e) să conteste, în condițiile legii, actul de constatare emis de către inspectorul de integritate.

Articolul 33. Controlul averii și al intereselor personale

(1) Controlul sesizărilor depuse conform art.28 alin.(2), precum și cele pe marginea cărora a fost emis un proces-verbal de inițiere a controlului conform art.31 alin.(1) se efectuează conform prezentului articol.

(2) Cel puțin 40% dintre controalele de avere și interese personale finalizate în decursul unui an calendaristic vor viza deputați, miniștri, judecători, procurori, conducători ai instituțiilor/autorităților publice autonome. Controalele de avere și interese personale efectuate din oficiu de Autoritate sunt identificate aleatoriu și aprobate anual de către Consiliul de Integritate, în funcție de factorii de risc, de corupție, de vulnerabilitate a subiecților declarării sau a activității profesionale pe care o desfășoară aceștia.

(3) În procesul de control al averii și al intereselor personale, inspectorul de integritate verifică datele și informațiile privind averea existentă a persoanei supuse controlului, precum și modificările patrimoniale intervenite pe durata exercitării mandatelor, a funcțiilor publice sau de demnitate publică. Controlul poate fi inițiat pe durata exercitării mandatelor, a funcțiilor publice și de demnitate publică, precum și în decurs a trei ani după încetarea exercitării acestora.

(4) Controlul averii și intereselor personale se extinde asupra soțului/soției, părinților/socrilor și copiilor persoanei supuse controlului. Dacă persoana supusă controlului se află în concubinaj sau dacă are persoane la întreținere, verificarea se va extinde și asupra averii acestor persoane.

(5) Dacă există aparența sau suspiciuni rezonabile că bunurile persoanei supuse controlului au fost înscrise pe numele altor persoane, verificarea se va extinde și asupra acestor bunuri și persoane. Dacă subiectul declarării a indicat venituri și bunuri obținute din donații, verificarea se va extinde și asupra donatorului.

(6) În cadrul procesului de efectuarea controlului averii și intereselor personale, inspectorul de integritate are dreptul să întreprindă orice măsuri și să solicite oricăror persoane fizice sau persoane juridice de drept public ori privat,

inclusiv instituțiilor financiare, oferirea cu titlu gratuit a documentelor și informațiilor necesare pentru realizarea controlului.

(7) La solicitarea inspectorului de integritate, subiecții menționați la alin.(4), (5) și (6) sînt obligați să prezinte Autorității pe suport de hârtie sau în format electronic în termen de 15 de zile de la receptionarea solicitării, datele, informațiile, înscrisurile și documentele justificative solicitate. În cazul în care inspectorul de integritate constată că subiecții menționați la alin.(4), (5) și (6) nu i-au furnizat în termen informația solicitată privind averea și veniturile persoanei în cauză sau iau furnizat date neautentice, acesta le va aplica sancțiunea prevăzută de Codului contravențional al Republicii Moldova.

(8) Inspectorul de integritate poate solicita informațiile necesare pentru desfășurarea activității sale, și de la autoritățile competente din alte state precum și de la organizațiile și asociațiile internaționale în conformitate cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

(9) Dacă persona supusă controlului, membrii familiei, persoanele apropiate acesteia sau alte persoane menționate la alin.(5) nu prezintă documentele și informațiile solicitate, inspectorul de integritate poate constata, dacă alte documente sau informații nu sugerează contrariul, că suspiciunile sale cu privire la încălcarea regimului juridic de declarare a averii și a intereselor personale sunt întemeiate.

(10) În cazul în care inspectorul de integritate are dubii rezonabile că persoana supusă controlului deține și alte bunuri decât cele înscrise în declarația de avere și interese personale ori există aparența diferenței substanțiale între veniturile obținute, cheltuielilor suportate și averea deținută, inspectorul de integritate îi solicită persoanei supuse controlului informații și dovezi privind justificarea acestei diferențe. Inspectorul invită persoana supusă controlului pentru ca aceasta să-și prezinte punctul de vedere. Punctul de vedere urmează a fi prezentat în termen de 15 zile de la solicitare. Neprezentarea informațiilor sau dovezilor privind

justificarea diferenței dintre veniturile obținute, cheltuielilor suportate și averea deținută personal de subiectul declarării sau prin intermediul unor terți, reprezintă suspiciune/bănuială rezonabilă de deținerea unei averi nejustificate.

(11) Pentru clarificarea tuturor neconcordanțelor dintre valoarea declarată și valoarea reală a bunurilor menționate în declarație, inspectorul de integritate poate dispune evaluarea sau expertiza acestora. Persoana supusă controlului poate să evalueze bunurile pe cont propriu.

(12) În cazul în care se constată existența unei bănuieli rezonabile privind săvârșirea unei infracțiuni sau încălcarea legislației fiscale, la orice etapă a controlului, inspectorul de integritate sesizează organele de urmărire penală sau, după caz, organele fiscale. Organele de urmărire penală și organele fiscale au obligația să informeze inspectorul de integritate cu privire la decizia luată. Autoritatea este în drept să conteste acțiunile și actele organului de urmărire penală, al procurorului și al organului fiscal.

(13) În cazurile menționate la alin.(12), inspectorul de integritate continuă procedura de control.

(14) Controlul averii și intereselor personale se efectuează în cel mult 12 luni de la repartizarea sesizării. Ținându-se cont de complexitatea controlului, de comportamentul participanților vizați și a autorităților relevante, în baza unei solicitări motivate a inspectorului de integritate, președintele sau vicepreședintele Autorității poate prelungi termenul de efectuarea controlului până la cel mult 18 luni.

Articolul 34. Rezultatele controlului averii și al intereselor personale

(1) Dacă inspectorul de integritate constată că între averea dobândită în timpul exercitării mandatelor, a funcțiilor publice sau de demnitate publică și veniturile obținute și cheltuielile suportate în aceeași perioadă este o diferență substanțială, acesta întocmește un act prin care constată încălcarea regimului juridic al declarării averilor și intereselor personale.

(2) Dacă nu constată una dintre situațiile prevăzute la alin.(1), inspectorul de integritate emite un act prin care încetează controlul.

(3) La solicitarea inspectorului de integritate, persoana în privința căreia s-a constatat încălcarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale poate fi suspendată din funcție până în momentul în care actul de constatare rămâne definitiv.

(4) Din momentul în care actul de constatare privind existența, în totalitate sau în parte, a unei averi nejustificate a rămas definitiv, inspectorul de integritate sesizează, în termen de cel mult 5 zile, conducerea organizației publice sau a autorității responsabile de numire în funcție a subiectului declarării în vederea încetării mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale acestuia.

(5) În cazurile prevăzute la alin.(3) și (4), inspectorul de integritate depune o cerere în adresa conducerii organizației publice sau autorității responsabile de numire în funcție a subiectului declarării în vedere dispunerii suspendării din funcție a subiectului declarării pe perioada examinării în instanță a actului de constatare, sau, după caz, în vederea încetării mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale acestuia. Cererea inspectorului urmează a fi examinată de conducerea organizației publice sau autorității responsabile în termen de 30 de zile de la primirea acesteia. Din momentul primirii cererii, organizația sau autoritatea responsabilă de numire în funcție a subiectului declarării dispune inițierea procedurii administrative în condițiile art.69 din Codul administrativ. Procedura administrativă se finalizează prin emiterea sau refuz de emitere a unui act administrativ individual sau prin efectuare sau refuz de efectuare a unei operațiuni administrative. Dacă organizația sau autoritatea responsabilă de numire în funcție refuză să emită actul administrativ individual, refuză să efectueze operațiunea administrativă sau nu examinează cererea inspectorului de integritate în termenul prevăzut de legislație, inspectorul este în drept să conteste acțiunile/inacțiunile

organizației sau autorității responsabile de numire în funcție în instanța de judecată în condițiile art.189 Cod administrativ.

(6) Acțiunile și actele efectuate de inspectorul de integritate în cadrul controlului averii nu sînt publice, cu excepția actelor menționate la art. 27 alin. (8), art. 31 alin. (3) și art. 34 alin. (1), (2) și (5), care se publică pe pagina web oficială a Autorității în cel mult 7 zile de la emitere cu respectarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal. Numele și prenumele persoanei supuse controlului se păstrează în actul publicat pe pagina web oficială. Datele de identificare a persoanelor care depune sesizări în adresa Autorității sunt confidențiale, cu excepția cazului în care persoana care depune sesizarea acceptă în mod expres sau solicită ca datele sale să fie publice.

(7) În situația prevăzută la alin. (1), Autoritatea aplică orice măsuri de asigurare necesare și se adresează în instanța de judecată de la sediul Autorității în vederea dispunerii confiscării averii nejustificate sau încasării în folosul statului a valorii acesteia. În cazul contestării actului prin care se constată încălcarea regimului juridic al declarării averilor și intereselor personale, Autoritatea poate solicita confiscarea averii nejustificate în cadrul procedurilor de contestare a actului de constatare.

Articolul 35. Actul de constatare

(1) Actul de constatare va cuprinde următoarele:

a) partea introductivă, în care se indică data și locul întocmirii actului, numele și prenumele inspectorului de integritate, funcția și datele privind persoana supusă controlului, motivul controlului;

b) partea descriptivă, care cuprinde: poziția persoanei supuse controlului; constatarea diferențelor substanțiale nejustificate sau a părții nejustificate din avere; rezultatele evaluărilor;

c) constatarea și decizia luată;

d) propunerea sancțiunii ce urmează a fi aplicată de autoritatea responsabilă de numirea în funcție a subiectului declarării;

e) informația cu privire la exercitarea căilor de atac.

(2) În dependență de încălcarea constatată, inspectorul de integritate va propune conducerii organizației publice sau autorității responsabile de numire în funcție a subiectului declarării, declanșarea procedurii disciplinare și aplicarea sancțiunii sub forma de avertisment sau, după caz, încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale acestuia. Inspectorul de integritate, de asemenea este în drept să solicite conducerii organizației publice sau autorității responsabile de numire în funcție, dispunerea suspendării din funcție a subiectului declarării până la rămânerea definitivă a actului de constatare. Suspendarea se solicită în cazul în care dispozitivul actului de constatare prevede propunerea de încetare a mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale persoanei vizate în actul de constatare, sau în cazul în care persoana vizată în actul de constatare influențează sau poate influența asupra examinării obiective și imparțiale a actului de constatare.

(3) Inspectorul de integritate, în termen de 5 zile de la emiterea actului, îl transmite în scris persoanei supuse controlului, organelor de urmărire penală sau organelor fiscale.

(4) Actul de constatare transmis organelor de urmărire penală sau organelor fiscale este examinat în mod obligatoriu de către aceste instituții. Ele urmează să întreprindă de urgență măsurile care se impun potrivit competențelor lor legale și să informeze inspectorul de integritate cu privire la măsurile întreprinse. Autoritatea este în drept să conteste acțiunile și actele organului de urmărire penală, al procurorului și al organului fiscal.

Articolul 36. Contestarea actului de constatare

(1) Actele de constatare menționate la art.34 alin. (1) și (2) pot fi contestate în instanța de judecată de contencios administrativ de la sediul Autorității, în termen de 30 de zile de la data recepționării, de către persoana supusă controlului, autorul sesizării sau persoanele menționate la art. 33 alin. (4) și (5).

(2) Dacă actul de constatare nu a fost contestat în termenul prevăzut la alin.(1), actul de constatare rămâne definitiv, iar Autoritatea îl expediază, în termen de 15 zile, organelor competente în vederea executării actului de constatare și luării altor măsuri legale care se impun.

(3) Conducătorul organizației publice, sesizat în temeiul alin.(2), este obligat să informeze Autoritatea despre măsurile întreprinse în termen de o lună.

12. Articolul 37 se expune în următoarea redacție:

Articolul 37. Controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor

(1) Autoritatea efectuează controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor din oficiu ori la sesizarea unor persoane fizice sau juridice, în conformitate cu prevederile prezentei legi și ale metodologiei de efectuare a controlului averii și al intereselor personale și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.

(2) Controlul din oficiu se inițiază printr-o sesizare de către președintele ori vicepreședintele Autorității sau de către inspectorul de integritate. Controlul din oficiu este inițiat în cazul prevăzut la art. 27 alin.(14), precum și în baza informațiilor publice și sesizărilor anonime. Sesizarea privind efectuarea controlului din oficiu se distribuie conform art. 30, care se aplică în modul corespunzător.

(3) După repartizarea aleatorie a sesizărilor de efectuare a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al

incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate va iniția verificarea prealabilă a acestora.

(4) Prevederile art.30, art.31, art.32, art.33 alin.(6)-(8), (12)–(14) și art.35, se aplică în mod corespunzător.

(5) Controlul poate fi inițiat dacă de la admiterea conflictului de interese, apariția stării de incompatibilitate, restricție sau limitare nu au trecut mai mult de trei ani.

13. Articolul 38:

la alineatul (1) litera c) după cuvântul „restricțiile” se introduc cuvintele „și limitările”;

se completează cu alineatul (1¹) și (1²) și se expune în următoarea redacție:

„(1¹) Dacă nu constată una dintre situațiile prevăzute la alin.(1), inspectorul de integritate emite un act prin care încetează controlul.

(1²) Acțiunile și actele efectuate de inspectorul de integritate în cadrul controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor nu sînt publice, cu excepția actelor menționate la art.31 alin.(3), art. 38 alin. (1) și (1¹), art.39 alin.(2²), art.40 alin.(4) și art.41 alin.(5) care se publică pe pagina web oficială a Autorității în cel mult 7 zile de la emitere cu respectarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal. Numele și prenumele persoanei supuse controlului se păstrează în actul publicat pe pagina web oficială. Datele de identificare a persoanelor care depune sesizări în adresa Autorității sunt confidențiale, cu excepția cazului în care persoana care depune sesizarea acceptă în mod expres sau solicită ca datele sale să fie publice.”

Alineatul (3) se expune în următoarea redacție:

„(3) Actele de constatare prevăzute la art.38 alin. (1) și (1¹) pot fi contestate în instanța de judecată de contencios administrativ de la sediul

Autorității, în termen de 30 de zile de la publicarea actului pe pagina web oficială a autorității, de către persoana supusă controlului sau autorul sesizării.”

Alineatul (5) se abrogă.

14. Articolul 39:

alineatul (2):

cuvintele „Autoritatea sesizează” se substituie cu cuvintele „inspectorul de integritate sesizează”;

alineatul se completează la final cu următorul text:

„La aplicarea sancțiunii disciplinare sau, după caz, încetării mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu, autoritatea competentă de numire în funcție a subiectului declarării va ține cont de prevederile art.23 alin.(4²) și (4³) din Legea nr.133/2016 privind declararea averii și intereselor personale.”

se completează cu alineatele (2¹) și (2²) și se expune în următoarea redacție:

„(2¹) La solicitarea inspectorului de integritate, persoana în privința căreia s-a constatat încălcarea regimului juridic al conflictului de interese poate fi suspendată din funcție până în momentul în care actul de constatare rămâne definitiv. Suspendarea este solicitată în condițiile legii, doar în cazul în care dispozitivul actului de constatare prevede propunerea de încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale persoanei vizate de actul de constatare, sau în cazul în care persoana vizată în actul de constatare influențează sau poate influența asupra examinării obiective și imparțiale a actului de constatare.

(2²) În cazurile prevăzute la alin.(2) și (2¹), inspectorul de integritate depune o cerere în adresa conducerii organizației publice sau autorității responsabile de numire în funcție a subiectului declarării în vedere dispunerii suspendării din funcție a subiectului declarării pe perioada examinării în instanță a actului de constatare, sau, după caz, în vederea declanșării procedurii disciplinare ori încetării mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale acestuia. Cererea

inspectorului de integritate urmează a fi examinată de conducerea organizații publice sau autorității responsabile în termen de 30 de zile de la primirea acesteia. Din momentul primirii cererii, organizația sau autoritatea responsabilă de numire în funcție a subiectului declarării dispune inițierea procedurii administrative în condițiile art.69 din Codul administrativ. Procedura administrativă se finalizează prin emiterea sau refuz de emitere a unui act administrativ individual sau prin efectuare sau refuz de efectuare a unei operațiuni administrative. Dacă organizația sau autoritatea responsabilă de numire în funcție refuză să emită actul administrativ individual, refuză să efectueze operațiunea administrativă sau nu examinează cererea inspectorului de integritate în termenul prevăzut de legislație, inspectorul este în drept să conteste acțiunile/inacțiunile organizației sau autorității responsabile de numire în funcție în instanța de judecată în condițiile art.189 Cod administrativ.”

15. Articolul 40:

la alineatul (1) cuvintele „Autoritatea sesizează” se substituie cu cuvintele „inspectorul de integritate sesizează”, iar cuvintele „încetării mandatului acestuia, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale acestuia” se substituie cu cuvintele „declanșării procedurii disciplinare sau, după caz, în vederea încetării mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale acestuia”

se completează cu alineatul (1¹) și (1²) și se expune în următoarea redacție:

„(1¹) La aplicarea sancțiunii disciplinare sau, după caz, încetării mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu, autoritatea competentă de numire în funcție a subiectului declarării va ține cont de prevederile art.23 alin.(4²) și (4³) din Legea nr.133/2016 privind declararea averii și intereselor personale.

(1²) În cazul în care se constată, prin actul de constatare, încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, inspectorul de integritate întocmește un proces-verbal cu privire la contravenție și îl trimite instanței judecătorești spre

examinare conform procedurii stabilite de Codul contravențional al Republicii Moldova.”

Alineatul (3) se expune în următoarea redacție:

„(3) La solicitarea inspectorului de integritate, persoana în privința căreia s-a constatat încălcarea regimului juridic al incompatibilităților este suspendată din funcție până în momentul în care actul de constatare rămâne definitiv. Suspendarea se solicitată în cazul în care dispozitivul actului de constatare prevede propunerea de încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale persoanei vizate de actul de constatare, sau în cazul în care persoana vizată în actul de constatare influențează sau poate influența asupra examinării obiective și imparțiale a actului de constatare.”

Articolul se completează cu alineatul (4) și se expune în următoarea redacție:

„(4) Procedura de solicitarea suspendării, declanșării procedurii disciplinare sau, după caz, încetării mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului declarării care a încălcat regimul juridic al incompatibilității se aplică corespunzător prevederilor art.39 alin.(2²) din prezenta lege.”

16. Articolul 41:

alineatul (1) se expune în următoarea redacție:

„(1) În cazul în care se constată, prin actul de constatare, încălcarea regimului juridic al restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate întocmește un proces-verbal cu privire la contravenție și îl trimite instanței judecătorești spre examinare conform procedurii stabilite de Codul contravențional al Republicii Moldova.”

la alineatul (2) cuvintele, „Autoritatea” se substituie cu cuvintele „inspectorul de integritate”, iar cuvintele „în vederea încetării mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale persoanei supuse controlului” se substituie

cu cuvintele „în vederea declanșării procedurii disciplinare sau, după caz, în vederea încetării mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale acestuia”

se completează cu alineatele (3), (4) și (5) și se expune în următoarea redacție:

„(3) La aplicarea sancțiunii disciplinare sau, după caz, încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu, autoritatea competentă de numire în funcție a subiectului declarării va ține cont de prevederile art.23 alin.(4²) și (4³) din Legea nr.133/2016 privind declararea averii și intereselor personale.

(4) La solicitarea inspectorului de integritate, persoana în privința căreia s-a constatat încălcarea regimului juridic al restricțiilor sau limitărilor poate fi suspendată din funcție până în momentul în care actul de constatare rămâne definitiv. Suspendarea se solicită în condițiile legii, în cazul în care dispozitivul actului de constatare prevede propunerea de încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale persoanei vizate de actul de constatare, sau în cazul în care persoana vizată în actul de constatare influențează sau poate influența asupra examinării obiective și imparțiale a actului de constatare..

(5) Procedura de solicitarea suspendării, declanșării procedurii disciplinare sau, după caz, încetării mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului declarării care a încălcat regimul juridic al restricțiilor și limitărilor se aplică corespunzător prevederilor art.39 alin.(2²) din prezenta lege.”

Art.II. Legea nr. 133/2016 privind declararea averii si a intereselor personale (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 245-246, art. 513), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 2:

noțiunea „diferență substanțială” va avea următorul cuprins:

„diferență substanțială - diferență care depășește 20 de salarii medii lunare pe economie dintre averea subiectului declarării avute la începutul perioadei când

acesta a devenit subiect al declarării cumulat cu veniturile obținute în această perioadă, inclusiv venitul membrilor familiei sau al concubinului/concubinei, pe de o parte, comparativ cu averea avută la sfârșitul perioadei de verificare, inclusiv cheltuielile suportate în această perioadă, pe de altă parte.”

se completează cu noțiunea „servicii procurate”:

„Servicii procurate” - cheltuieli suportate de către subiectul declarării împreună cu membrii familiei, concubinul/concubina, în țară și în străinătate, a căror valoare pe parcursul unui an depășește 6 salarii medii lunare pe economie.”

2. Articolul 4:

alineatul (1) se completează cu litera m) și se expune în următoarea redacție:

„m) servicii procurate de către subiectul declarării împreună cu membrii familiei, concubinul/concubina, a căror valoare pe parcursul unui an depășește 6 salarii medii pe economie.”

articolul se completează cu alineatul (1¹) și se expune în următoarea redacție:

„(1¹) La Anexa nr.1 Secțiunea III și Secțiunea IV Litera A, subiecții prevăzuți la art.3 alin.(1) vor declara valoarea de piață a bunurilor imobile și mobile. Valoarea de piață a bunurilor se va indica de subiectul declarării, pe propria răspundere, reieșind din valoare de piață a bunurilor similare de la ziua dobândirii lor. Stabilirea valorii de piață a bunului se va face prin compararea valorii de piață a bunurilor similare în natură, calitate, vechime sau prin compararea altor indici asemănătoare ori prin efectuarea unei expertize sau evaluări în acest sens. În cazul în care între valoarea de piață și valoarea declarată a bunului există o discrepanță de cel puțin 10 salarii medii pe economie, subiectul declarării poate justifica diferența respectivă prin prezentarea argumentelor, documentelor, datelor și informațiilor cu privire la dreptul asupra bunului, locul de amplasare a bunului,

calitatea și caracteristicile bunului, gradului de uzură, vechimea bunului și alte date relevante care au stat la baza dobândirii bunului respectiv.”

3. Articolul 10:

În tot cuprinsul articolului după textul “Controlul averii și al intereselor personale” se introduce textul „, , încălcării regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor”.

4. Articolul 14:

alineatul (4) se completează la final cu următoarea propoziție:

„În cazul soluționării conflictului de interese real prin abținere, prevederile articolului 12 alineatele (4) - (9) nu se aplică, subiectul declarării fiind obligat să informeze despre soluționarea prin abținere șeful ierarhic, organul ierarhic superior, Autoritatea Națională de Integritate sau Consiliul de Integritate, după caz.”

alineatul (5) litera c) se expune în următoarea redacție:

„c) redistribuirea sarcinilor și atribuțiilor subiectului declarării sau delegarea responsabilității de emitere/adoptare a actului administrativ, de încheiere a actului juridic, de participare la luarea deciziei sau de luare a deciziei către o altă persoană cu competențe decizionale, inclusiv în cazul în care conflictul de interese real se poate repeta;”

alineatul (5) se completează cu litera d) și se expune în următoarea redacție:

„d) acceptarea emiterii/adoptării actului administrativ, încheierii actului juridic, participării la luarea deciziei sau luării deciziei, dacă alte opțiuni de soluționare specificate la literele a) - c) nu pot fi aplicate.”

se completează cu la alineatul (5¹) și se expune în următoarea redacție:

„(5¹) La aplicarea opțiunii de soluționare specificate în alineatul (5) litera d), conducătorul organizației publice va informa, în termen de 3 zile lucrătoare de la aplicarea opțiunii de soluționare, Autoritatea Națională de Integritate despre conflictului de interese real soluționat.”

la alineatul (8) litera b) se expune în următoarea redacție:

„b) recomandarea de a accepta emiterea/adoptarea actului administrativ, încheierea actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei, dacă opțiunea de soluționare specificată la litera a) nu poate fi aplicată.”

articolul se completează cu alineatul (8¹) și se expune în următoarea redacție:

„(8¹) În cazul în care subiecții enumerați la art.12 alin.(7) au informat, în condițiile legii, Autoritatea Națională de Integritate despre existența conflictului de interese, iar Autoritatea nu a soluționat conflictul de interese în termenul prevăzut de lege, subiecții prevăzuți la art.12 alin.(7) nu vor putea fi sancționați pentru încălcarea regimului juridic al conflictului de interese.”

5. Articolul 23:

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat starea de incompatibilitate nesoluționată în termenul legal constituie temei pentru atragerea la răspundere disciplinară, contravențională sau, după caz, pentru încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale acestuia.”;

La alineatul (4) cuvintele „constituie temei pentru răspunderea contravențională sau penală și pentru revocarea, destituirea sau, după caz, încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză” se substituie cu cuvintele „constituie temei pentru răspunderea disciplinară, contravențională, penală sau, după caz, pentru revocarea, destituirea sau, încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză”;

se completează cu alineatul (4¹), (4²), (4³) și se expune în următoarea redacție:

„(4¹) Fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat încălcarea regimului juridic al restricțiilor sau al limitărilor constituie temei pentru atragerea

la răspundere disciplinară, contravențională sau, după caz, pentru încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale acestuia.

(4²) La aplicarea sancțiunii de încetarea mandatului, raporturilor de muncă ori de serviciu, pentru încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, conducerea organizației publice sau a autorității responsabile de numirea în funcție a subiectului declarării trebuie să țină cont de gravitatea faptei săvârșite și consecințele ei, de funcția deținută de subiectul declarării, și de proporționalitatea sancțiunii aplicabile.

Pentru fapta săvârșită pentru prima dată și care nu a adus daune interesului public, autoritatea competentă de a aplica sancțiunea de încetarea mandatului, raporturilor de muncă ori de serviciu, pentru încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, va aplica sancțiunea de avertisment și va acorda un termen de 30 de zile pentru înlăturarea circumstanțelor/faptelor care a determinat aplicarea sancțiunii. Nerespectarea termenului de 30 de zile constituie temei pentru revocarea, destituirea sau, după caz, încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză.

(4³) La aprecierea faptului dacă au fost aduse daune interesului public în sensul alin.(4²), se va ține cont de caracterul sistematic sau unitar al abaterii/încălcării, numărul de persoane afectate, mărimea prejudiciului material adus, consecințele la nivel local, național sau internațional, gradul de lezare a credibilității autorităților/instituțiilor publice, deprecierea reputației autorității/instituției publice, impactul abaterii asupra bunei funcționări a autorității/instituției publice, precum și alte circumstanțe care ar afecta interesul public.”

6. Anexa nr.1:

secțiunea III va avea următorul conținut:

III. BUNURI IMOBILE ÎN ȚARĂ ȘI SAU ÎN STRĂINĂȚATE

A. Terenuri

Numele beneficiarului efectiv	Numărul cadastral/localitatea	Categoria	Modul de dobândire	Anul dobândirii	Suprafața	Cota-parte	Actul care confirmă proveniența a bunului	Valoarea a bunului	Valoarea de piață a bunului la ziua dobândirii	Titularul bunului	Tipul titularului	Informații de identificare a titularului altul decât beneficiarul efectiv

Numele beneficiarului efectiv: numele subiectului declarației, al membrului de familie sau al concubinului/concubinei acestuia.

Categoria: (1) agricol; (2) forestier; (3) intravilan; (4) extravilan; (5) alte categorii de terenuri aflate în circuitul civil.

Modul de dobândire: (1) proprietate; (2) posesie; (3) alte contracte translativ de posesie și de folosință.

Valoarea bunului: (1) valoarea cadastrală sau (2) valoarea terenului conform documentului care certifică proveniența acestuia, doar în cazul în care terenul nu a fost evaluat de organele cadastrale.

Valoarea de piață a bunului se indică reieșind din valoarea de piață a bunurilor similare.

Titularul bunului: numele persoanei fizice sau juridice care posedă bunul.

Tipul titularului: (1) persoană fizică rezidentă; (2) persoană fizică nerezidentă; (3) persoană juridică rezidentă; (4) persoană juridică nerezidentă. Acest câmp se completează doar în cazul în care titularul este altul decât beneficiarul efectiv.

Informații de identificare a titularului altul decât beneficiarul efectiv: în cazul persoanei fizice rezidente în Republica Moldova se indică numărul de identificare personal. În cazul persoanei fizice nerezidente se indică țara de reședință și numărul de identificare național (dacă numărul de identificare nu este aplicabil, se indică numărul de identificare fiscal). În cazul persoanei juridice rezidente se indică codul de identificare. În cazul persoanei juridice nerezidente se indică țara sau jurisdicția în care este înregistrată persoana juridică și numărul de înregistrare în registrul comerțului din țara/jurisdicția respectivă.

Subiecții declarației care nu dețin bunurile în proprietate vor indica următoarele informații: localitatea (fără număr cadastral); categoria bunului; modul de dobândire; anul dobândirii; suprafața și titularul bunului.

B. Clădiri și construcții												
Numele beneficiarului efectiv	Adresa/ numărul cadastral	Categorie	Modul de obținere	Anul dobândirii	Suprafața	Cota-parte	Actul care confirmă proveniența bunului	Valoarea a bunului	Valoarea de piață a bunului la ziua dobândirii	Titularul bunului	Tipul titularului	Informații de identificare a titularului alt decît beneficiarul efectiv

Numele beneficiarului efectiv: numele subiectului declarației, al membrului de familie sau al concubinului/concubinei acestuia.

Categoria: (1) apartament; (2) casă de locuit; (3) vilă; (4) spațiu comercial sau de producție; (5) garaj; (6) alte bunuri imobile, inclusiv cele nefinalizate.

Modul de dobândire: (1) proprietate; (2) posesie; (3) uzufruct; (4) uz; (5) abitație; (6) alte contracte translativ de posesie și de folosință.

Valoarea bunului: (1) valoarea cadastrală sau (2) valoarea bunului conform documentului care certifică proveniența acestuia, doar dacă bunul nu a fost evaluat de organele cadastrale

Valoarea de piață a bunului se indică reieșind din valoarea de piață a bunurilor similare.

Titularul bunului: numele persoanei fizice sau juridice care posedă bunul.

Tipul titularului: (1) persoană fizică rezidentă; (2) persoană fizică nerezidentă; (3) persoană juridică rezidentă; (4) persoană juridică nerezidentă. Acest câmp se completează doar în cazul în care titularul este altul decît beneficiarul efectiv.

Informații de identificare a titularului altul decît beneficiarul efectiv: în cazul persoanei fizice rezidente în Republica Moldova se indică numărul de identificare personal. În cazul persoanei fizice nerezidente se indică țara de reședință și numărul de identificare național (dacă numărul de identificare nu este aplicabil, se indică numărul de identificare fiscal). În cazul persoanei juridice rezidente se indică codul de identificare. În cazul persoanei juridice nerezidente se indică țara sau jurisdicția în care este înregistrată persoana juridică și numărul de înregistrare în registrul comerțului din țara/jurisdicția respectivă.

Subiecții declarației care nu dețin bunurile în proprietate vor indica următoarele informații: adresa (fără număr cadastral); categoria bunului; modul de dobândire; anul dobândirii; suprafața și titularul bunului.

secțiunea IV, litera A va avea următorul conținut:

IV. BUNURI MOBILE ÎN TARĂ SI/SAU ÎN STRĂINĂTATE

A. Autoturisme, camioane, remorci, vehicule motorizate, mașini agricole, mijloace de transport naval/aerian, alte mijloace de transport supuse înmatriculării

Numele beneficiarului efectiv	Tipul/modelul	Anul de fabricație	Locul înregistrării/număr de înmatriculare	Anul dobândirii	Modul de dobândire	Valoarea bunului conform documentului care îi certifică proveniența	Valoarea de piață a bunului la ziua dobândirii	Titularul bunului	Tipul titularului	Informații de identificare a titularului altul decât beneficiarul efectiv

Numele beneficiarului efectiv: numele subiectului declarației, al membrului de familie sau al concubinului/concubinei acestuia.

Modul de dobândire: (1) proprietate; (2) posesie; (3) alte contracte translativ de posesie și de folosință.

Titularul: numele persoanei fizice sau juridice care posedă bunul.

Valoarea de piață a bunului se indică reieșind din valoarea de piață a bunurilor similare.

Tipul titularului: (1) persoană fizică rezidentă; (2) persoană fizică nerezidentă; (3) persoană juridică rezidentă; (4) persoană juridică nerezidentă. Acest câmp se completează doar în cazul în care titularul este altul decât beneficiarul efectiv.

Informații de identificare a titularului altul decât beneficiarul efectiv: în cazul persoanei fizice rezidente în Republica Moldova se indică numărul de identificare personal. În cazul persoanei fizice nerezidente se indică țara de reședință și numărul de identificare național (dacă numărul de identificare nu este aplicabil, se indică numărul de identificare fiscal). În cazul persoanei juridice rezidente se indică codul de identificare. În cazul persoanei juridice nerezidente se indică țara sa jurisdicția în care este înregistrată persoana juridică și numărul de înregistrare în registrul comerțului din țara/jurisdicția respectivă.

se completează cu secțiunea VII¹ cu următorul cuprins:

VII¹. Servicii procurate în perioada de declarare, în țară și în străinătate, a căror valoare individuală cumulativă depășește 6 salarii medii lunare pe economie

Nr. crt.	Descrierea serviciului	Nume/prenume sau denumirea prestatorului serviciului	Valoarea serviciului	Data procurării	Nume/prenume Beneficiar
1.					

Art. III. – Articolul 2 din Legea nr.39/1994 despre statutul deputatului în Parlament (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2005, nr.59–61, art.201), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatul (6²) și (6³) și se expune în următoarea redacție:

„(6²) Mandatul de deputat se suspendă pe perioada examinării în instanța de judecată a actului de constatare, doar în cazul în care actul de constatare prevede propunerea de încetarea mandatului. La cererea Autorității Naționale de Integritate, suspendarea mandatului se hotărăște de Parlament, cu votul majorității deputaților aleși.

(6³) În cazul anulării actului de constatare care a servit drept temei pentru suspendarea sa din funcție în baza alin.(6²), suspendarea din funcție încetează și deputatul este repus în drepturi.”

Art. IV. – Articolul 19 din Legea nr.317/1994 cu privire la Curtea Constituțională (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr.8, art.86), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatele (1¹) și (1²) și se expune în următoarea redacție:

„(1¹) Mandatul judecătorului Curții Constituționale se suspendă pe perioada examinării în instanță de judecată a actului de constatare, doar în cazul în care actul de constatare prevede propunerea de încetarea mandatului. La cererea Autorității Naționale de Integritate, Curtea Constituțională decide asupra suspendării mandatului judecătorului.

(1²) În cazul anulării actului de constatare care a servit drept temei pentru suspendarea sa din funcție în baza alin.(1¹), suspendarea din funcție încetează și judecătorul este repus în drepturi.”

Art. V. – Articolul 24 din Legea nr.544/1995 cu privire la statutul judecătorului (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr.15–17, art.63), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

alineatul (1) se completează cu litera (a¹) și se expune în următoarea redacție:

„(a¹) în privința lui a fost emis un act de constatare care prevede propunerea de încetarea funcției, până la rămânerea definitivă a actului de constatare;”

la alineatul (4), cuvintele „în baza alin.(1¹)” se substituie cu cuvintele „în baza alin.(1) lit.(a¹) și alin.(1¹)”.

Art.VI. - Articolul 25 din Legea nr.548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr.297–300, art.544), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatele (2¹) și (2²) și se expune în următoarea redacție:

„(2¹) Mandatul membrilor organelor de conducere ale Băncii Naționale se suspendă pe perioada examinării în instanță de judecată a actului de constatare, doar în cazul în care actul de constatare prevede propunerea de încetarea mandatului. La cererea Autorității Naționale de Integritate, Parlamentul decide asupra suspendării mandatului membrilor organelor de conducere.

(2²) În cazul anulării actului de constatare care a servit drept temei pentru suspendarea sa din funcție în baza alin.(2¹), suspendarea din funcție încetează și membrul organului de conducere ale Băncii Naționale este repus în drepturi.”

Art.VII. - Legea nr.947/1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr.15–17, art.65), cu modificările ulterioare, se completează cu articolul 12¹ și se expune în următoarea redacție:

„Articolul 12¹. Suspendarea mandatului

(1) Mandatul de membru al Consiliului Superior al Magistraturii se suspendă pe perioada examinării în instanță de judecată a actului de constatare, doar în cazul în care actul de constatare prevede propunerea de încetarea mandatului. La cererea Autorității Naționale de Integritate, Consiliul Superior al Magistraturii decide asupra suspendării mandatului de membru al Consiliului.

(2) În cazul anulării actului de constatare care a servit drept temei pentru suspendarea sa din funcție în baza alin.(1), suspendarea din funcție încetează și membrul Consiliului Superior al Magistraturii este repus în drepturi.”

Art.VIII. – Codul electoral nr.1381/1997 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1997, nr.81, art.667), cu modificările ulterioare, se completează cu articolul 20¹ și se expune în următoarea redacție:

„Articolul 20¹. Suspendarea mandatului

(1) Mandatul de membru al Comisiei Electorale Centrale se suspendă pe perioada examinării în instanță de judecată a actului de constatare, doar în cazul în care actul de constatare prevede propunerea de încetarea mandatului. La cererea Autorității Naționale de Integritate, Parlamentul decide asupra suspendării mandatului de membru al Comisiei Electorale Centrale.

(2) În cazul anulării actului de constatare care a servit drept temei pentru suspendarea sa din funcție în baza alin.(1), suspendarea din funcție încetează și membrul Comisiei Electorale Centrale este repus în drepturi.”

Art.IX. - Legea nr.192/1998 privind Comisia Națională a Pieței Financiare (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.117–126BIS), cu modificările ulterioare, se completează cu articolul 15¹ și se expune în următoarea redacție:

„Articolul 15¹. Suspendarea mandatului

(1) Mandatul membrilor Consiliului de Administrație se suspendă pe perioada examinării în instanță de judecată a actului de constatare, doar în cazul în care actul de constatare prevede propunerea de încetarea mandatului. La cererea Autorității Naționale de Integritate, Parlamentul decide asupra suspendării mandatului membrilor Consiliului de Administrație.

(2) În cazul anulării actului de constatare care a servit drept temei pentru suspendarea sa din funcție în baza alin.(1), suspendarea din funcție încetează și membrul Consiliului de Administrație este repus în drepturi.”

Art.X. – articolul 13 din Legea nr.753/1999 privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1999, nr.156, art.764), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatele (4¹) și (4²) și se expune în următoarea redacție:

„(4¹) Mandatul de director sau, după caz, a directorului adjunct al Serviciului se suspendă pe perioada examinării în instanță de judecată a actului de constatare, doar în cazul în care actul de constatare prevede propunerea de încetarea mandatului. La cererea Autorității Naționale de Integritate, Parlamentul decide asupra suspendării mandatului de director al Serviciului, iar Președintele Republicii Moldova decide asupra suspendării mandatului de director adjunct al Serviciului.

(4²) În cazul anulării actului de constatare care a servit drept temei pentru suspendarea sa din funcție în baza alin.(4¹), suspendarea din funcție încetează și directorul sau, după caz, directorul adjunct al Serviciului este repus în drepturi.”

Art.XI. - Legea nr.768/2000 privind statutul alesului local (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr.34, art.231) cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 5:

alineatul (3¹) prima propoziție se expune în următoare redacție:

„Comisia Electorală Centrală inițiază procedura de ridicare a mandatului de consilier în cazurile prevăzute la alin.(2) lit.c) și c¹) doar la sesizarea Autorității Naționale de Integritate, ținându-se cont de prevederile art.23 alin.(4²) și (4³) din Legea nr.133/2016 privind declararea averii și intereselor personale.”

se completează cu alineatele (4¹), (5¹) – (5⁴) și se expune în următoarea redacție:

„(4¹) Oficiul teritorial al Cancelariei de Stat inițiază inițiază procedura de ridicare a mandatului de primar în cazurile prevăzute la alin.(4) lit.1) și a¹) doar la sesizarea Autorității Naționale de Integritate, ținându-se cont de prevederile art.23 alin.(4²) și (4³) din Legea nr.133/2016 privind declararea averii și intereselor personale.

(5¹) Oficiul teritorial al Cancelariei de Stat inițiază inițiază procedura de ridicare a mandatului președintelui, vicepreședintelui raionului și viceprimarului în cazurile prevăzute la alin.(5) lit.1) și a¹) doar la sesizarea Autorității Naționale de Integritate, ținându-se cont de prevederile art.23 alin.(4²) și (4³) din Legea nr.133/2016 privind declararea averii și intereselor personale.

(5²) Mandatul de consilier, de primar, de viceprimar precum și de președinte, vicepreședinte de raion se suspendă pe perioada examinării în instanță de judecată a actului de constatare, doar în cazul în care actul de constatare prevede propunerea de încetarea mandatului. La cererea Autorității Naționale de Integritate, Comisia Electorală Centrală, sau după caz, Oficiul teritorial al Cancelariei de Stat inițiază procedura de suspendarea mandatului de consilier, de primar, de viceprimar sau de președinte, vicepreședinte de raion.

(5³) Suspendarea mandatului de consilier se decide de Comisia Electorală Centrală.

Suspendarea mandatului de președinte, vicepreședinte a raionului, viceprimar se decide de consiliul care l-a ales, iar în caz de neadoptare a deciziei în cauză, ridicarea mandatului alesului local se va decide pe cale judiciară.

Suspendarea mandatului de primar, se decide pe cale judiciară.

(5⁴) În cazul anulării actului de constatare care a servit drept temei pentru suspendarea sa din funcție în baza alin.(5²), suspendarea din funcție încetează și consilierul, primarul, viceprimarul sau președintele, vicepreședintele de raion este repus în drepturi.”

Art.XII. – Legea nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr.209–211, art.683), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 8 se completează cu alineatele (9¹) și (9²) și se expune în următoarea redacție:

„(9¹) Mandatul de director sau director adjunct al Centrului se suspendă pe perioada examinării în instanță de judecată a actului de constatare, doar în cazul în care actul de constatare prevede propunerea de încetarea mandatului. La cererea Autorității Naționale de Integritate, Parlamentul decide asupra suspendării mandatului de director sau director adjunct al Centrului.

(9²) În cazul anulării actului de constatare care a servit drept temei pentru suspendarea sa din funcție în baza alin.(9¹), suspendarea din funcție încetează și directorul, sau după caz, directorul adjunct al Centrului este repus în drepturi.”

2. Articolul 33 se completează cu alineatele (10) și (11) și se expune în următoarea redacție:

„(10) Serviciul angajatului în cadrul Centrului se suspendă pe perioada examinării în instanță de judecată a actului de constatare, doar în cazul în care actul de constatare prevede propunerea de încetarea mandatului. La cererea Autorității Naționale de Integritate, Directorul Centrului decide asupra suspendării serviciului angajatului Centrului.

(11) În cazul anulării actului de constatare care a servit drept temei pentru suspendarea sa din funcție în baza alin.(10), suspendarea din funcție încetează și angajatul Centrului este repus în drepturi.”

Art.XIII. – Articolul 27 alineatul (1) din Legea nr.333/2006 privind statutul ofițerului de urmărire penală (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr.195–198, art.918) cu modificările ulterioare, se completează cu litera a¹⁾ și se expune în următoarea redacție:

„a¹⁾ în privința lui a fost emis un act de constatare care prevede propunerea de încetarea funcției, până la rămânerea definitivă a actului de constatare;”

Art.XIV. - Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.32–35, art.116), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Se completează cu articolul 23¹ și se expune în următoarea redacție:

„**Articolul 23¹.** Suspendarea mandatului de consilier

(1) Mandatul de consilier se suspendă pe perioada examinării în instanță de judecată a actului de constatare, doar în cazul în care actul de constatare prevede propunerea de încetarea mandatului. La cererea Autorității Naționale de Integritate, Comisia Electorală Centrală decide asupra suspendării mandatului de consilier.

(2) În cazul anulării actului de constatare care a servit drept temei pentru suspendarea sa din funcție în baza alin.(1), suspendarea din funcție încetează și consilierul este repus în drepturi.”

2. Articolul 31 se completează cu alineatele (2¹) și (2²) și se expune în următoarea redacție:

„(2¹) Mandatul de viceprimar se suspendă pe perioada examinării în instanță de judecată a actului de constatare, doar în cazul în care actul de constatare prevede propunerea de încetarea mandatului. La cererea Autorității Naționale de

Integritate, suspendarea mandatului de viceprimar, se decide de consiliul care l-a ales, iar în caz de neadoptare a deciziei în cauză, ridicarea mandatului de viceprimar se va decide pe cale judiciară, la inițiativa oficiului teritorial al Cancelariei de Stat sau la sesizarea Autorității Naționale de Integritate.

(2²) În cazul anulării actului de constatare care a servit drept temei pentru suspendarea sa din funcție în baza alin.(2¹), suspendarea din funcție încetează și viceprimarul este repus în drepturi.”

3. Articolul 33 se completează cu alineatele (2¹) și (2²) și se expune în următoarea redacție:

„(2¹) Mandatul de primar se suspendă pe perioada examinării în instanță de judecată a actului de constatare, doar în cazul în care actul de constatare prevede propunerea de încetarea mandatului. La cererea oficiului teritorial al Cancelariei de Stat sau Autorității Naționale de Integritate, instanța de judecată decide asupra suspendării mandatului de primar.

(2²) În cazul anulării actului de constatare care a servit drept temei pentru suspendarea sa din funcție în baza alin.(2¹), suspendarea din funcție încetează și primarul este repus în drepturi.”

4. Se completează cu art.49¹ și se expune în următoarea redacție:

„**Articolul 49¹.** Suspendarea mandatului de președinte și vicepreședinte a raionului

(1) Mandatul de președinte, vicepreședinte a raionului se suspendă pe perioada examinării în instanță de judecată a actului de constatare, doar în cazul în care actul de constatare prevede propunerea de încetarea mandatului. La cererea Autorității Naționale de Integritate, suspendarea mandatului de președinte, vicepreședinte a raionului, se decide de consiliul care l-a ales, iar în caz de neadoptare a deciziei în cauză, ridicarea mandatului de președinte, vicepreședinte se va decide pe cale judiciară, la inițiativa oficiului teritorial al Cancelariei de Stat sau la sesizarea Autorității Naționale de Integritate.

(2) În cazul anulării actului de constatare care a servit drept temei pentru suspendarea sa din funcție în baza alin.(1), suspendarea din funcție încetează și președintele, vicepreședintele este repus în drepturi.”

Art.XV. - Legea nr.170/2007 privind statutul ofițerului de informații și securitate (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.171–174, art.667), cu modificările ulterioare se completează cu articolul 36¹ și se expune în următoarea redacție:

„Articolul 36¹. Suspendarea din funcție

(1) Ofițerul de informații se suspendă pe perioada examinării în instanță de judecată a actului de constatare, doar în cazul în care actul de constatare prevede propunerea de încetarea mandatului. La cererea Autorității Naționale de Integritate, prin ordinul angajatorului, ofițerul de informații este suspendat din funcție.

(2) În cazul anulării actului de constatare care a servit drept temei pentru suspendarea sa din funcție în baza alin.(1), suspendarea din funcție încetează și ofițerul de informații este repus în drepturi.”

Art.XVI. – Articolul 11 din Legea comunicațiilor electronice nr.241/2007 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.51–54, art.155), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatele (6¹) și (6²) și se expune în următoarea redacție:

„(6¹) Mandatul de director sau de director adjunct se suspendă pe perioada examinării în instanță de judecată a actului de constatare, doar în cazul în care actul de constatare prevede propunerea de încetarea mandatului. La cererea Autorității Naționale de Integritate, Guvernul decide asupra suspendării mandatului de director sau de director adjunct.

(6²) În cazul anulării actului de constatare care a servit drept temei pentru suspendarea sa din funcție în baza alin.(6¹), suspendarea din funcție încetează și directorul sau directorul adjunct este repus în drepturi.”

Art.XVII. - Legea nr.134/2008 cu privire la Serviciul de Protecție și Pază de Stat (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr.361–369, art.673), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 8 se completează cu se completează cu alineatele (3²) și (3³) și se expune în următoarea redacție:

„(3²) Mandatul de director sau de director adjunct se suspendă pe perioada examinării în instanță de judecată a actului de constatare, doar în cazul în care actul de constatare prevede propunerea de încetarea mandatului. La cererea Autorității Naționale de Integritate, Președintele Republicii Moldova decide asupra suspendării mandatului de director sau de director adjunct.

(3³) În cazul anulării actului de constatare care a servit drept temei pentru suspendarea sa din funcție în baza alin.(3²), suspendarea din funcție încetează și directorul sau directorul adjunct este repus în drepturi.”

2. Se completează cu articolul 36¹ și se expune în următoarea redacție:

„Articolul 36¹. Suspendarea din funcție

(1) Ofițerii de protecție ai Serviciului se suspendă pe perioada examinării în instanță de judecată a actului de constatare, doar în cazul în care actul de constatare prevede propunerea de încetarea mandatului. La cererea Autorității Naționale de Integritate, prin ordinul angajatorului, ofițerul de protecție este suspendat din funcție.

(2) În cazul anulării actului de constatare care a servit drept temei pentru suspendarea sa din funcție în baza alin.(1), suspendarea din funcție încetează și ofițerul de protecție este repus în drepturi.”

Art.XVIII. – Articolul 53 din Legea nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.230–232, art.840), cu modificările ulterioare, se completează cu litera a¹) și se expune în următoarea redacție:

„a¹) până la rămânerea definitivă a actului de constatare, dacă în privința funcționarului a fost emis un act de constatare care prevede propunerea de încetarea funcției;”

Art.XIX. - Legea nr.269/2008 privind aplicarea testării la detectorul comportamentului simulat (poligraf) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.57–58, art.161) cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 3 alineatul (4) cuvintele „Autorității Naționale de Integritate,” se exclud.

2. La articolul 4:

litera (a) cuvintele „Autorității Naționale de Integritate,” se exclud;

litera (a²) se abrogă.

Art.XX. - Legea nr.80/2010 cu privire la statutul personalului din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.117–118, art.357), cu modificările ulterioare, se completează cu articolul 9¹ și se expune în următoarea redacție:

„Articolul 9¹. Suspendarea personalului din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică

„(1) Personalul din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică se suspendă pe perioada examinării în instanță de judecată a actului de constatare, doar în cazul în care actul de constatare prevede propunerea de încetarea mandatului. La cererea Autorității Naționale de Integritate, persoana cu competența

legală de numire în funcție, specificată la art.8, decide asupra suspendării persoanei încadrate în cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică.

(2) În cazul anulării actului de constatare care a servit drept temei pentru suspendarea sa din funcție în baza alin.(1), suspendarea din funcție încetează și persoana încadrată în cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică este repus în drepturi.”

Art.XXI. – Articolul 21 din Legea nr.199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.194–196, art.637), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatele (3) și (4) și se expune în următoarea redacție:

„(3) Mandatul persoanei care deține o funcție de demnitate publică se suspendă pe perioada examinării în instanță de judecată a actului de constatare, doar în cazul în care actul de constatare prevede propunerea de încetarea mandatului. La cererea Autorității Naționale de Integritate, autoritatea care l-a numit în funcție decide asupra suspendării mandatului demnitarului public.

(4) În cazul anulării actului de constatare care a servit drept temei pentru suspendarea sa din funcție în baza alin.(1), suspendarea din funcție încetează și demnitarul public este repus în drepturi.”

Art.XXII. – Articolul 22 din Legea nr.133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr.170–175, art.492), cu modificările ulterioare, se completează cu alinetele (6¹) și (6²) și se expune în următoare redacție:

„(6¹) Mandatul directorului și directorului adjunct se suspendă pe perioada examinării în instanță de judecată a actului de constatare, doar în cazul în care actul de constatare prevede propunerea de încetarea mandatului. La cererea Autorității

Naționale de Integritate, Parlamentul decide asupra suspendării mandatului directorului și directorului adjunct.

„(6²) În cazul anulării actului de constatare care a servit drept temei pentru suspendarea sa din funcție în baza alin.(6¹), suspendarea din funcție încetează și directorul sau directorul adjunct este repus în drepturi.”

Art.XXIII. – Articolul 5 din Legea nr.283/2011 cu privire la Poliția de Frontieră (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr.76–80, art.245), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatele (6¹) și (6²) și se expune în următoarea redacție:

„(6¹) Mandatul șefului și șefului adjunct al Inspectoratului General al Poliției de Frontieră se suspendă pe perioada examinării în instanță de judecată a actului de constatare, doar în cazul în care actul de constatare prevede propunerea de încetarea mandatului. La cererea Autorității Naționale de Integritate, Guvernul decide asupra suspendării mandatului șefului Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, iar ministrul afacerilor interne decide asupra suspendării mandatului șefului adjunct al Inspectoratului General al Poliției de Frontieră

(6²) În cazul anulării actului de constatare care a servit drept temei pentru suspendarea sa din funcție în baza alin.(6¹), suspendarea din funcție încetează și șeful sau șeful adjunct al Inspectoratului General al Poliției de Frontieră este repus în drepturi.”

Art.XXIV. - Legea concurenței nr.183/2012 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr.193–197, art.667), cu modificările ulterioare, se completează cu articolul 43¹ și se expune în următoarea redacție:

Articolul.43¹. Suspendarea calității de membru al Plenului Consiliului Concurenței

(1) Mandatul de membru al Plenului Consiliului Concurenței se suspendă pe perioada examinării în instanță de judecată a actului de constatare, doar în cazul în care actul de constatare prevede propunerea de încetarea mandatului. La cererea Autorității Naționale de Integritate, Parlamentul decide asupra suspendării mandatului de membru al Plenului Consiliului Concurenței.

(2) În cazul anulării actului de constatare care a servit drept temei pentru suspendarea sa din funcție în baza alin.(1), suspendarea din funcție încetează și membrul Plenului Consiliului Concurenței este repus în drepturi.”

Art.XXV. – Articolul 12 din Legea nr.320/2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr.42–47, art.145), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatele (3¹) și (3²) și se expune în următoarea redacție:

„(3¹) Mandatul șefului și șefului adjunct al Inspectoratului General al Poliției se suspendă pe perioada examinării în instanță de judecată a actului de constatare, doar în cazul în care actul de constatare prevede propunerea de încetarea mandatului. La cererea Autorității Naționale de Integritate, Guvernul decide asupra suspendării mandatului șefului Inspectoratului General al Poliției, iar ministrul afacerilor interne decide asupra suspendării mandatului șefului adjunct al Inspectoratului General al Poliției.

(3²) În cazul anulării actului de constatare care a servit drept temei pentru suspendarea sa din funcție în baza alin.(3¹), suspendarea din funcție încetează și șeful sau șeful adjunct al Inspectoratului General al Poliției este repus în drepturi.”

Art.XXVI. – Legea nr.52/2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr.110–114, art.278), cu modificările ulterioare, se completează cu articolul 13¹ și se expune în următoarea redacție:

„Articolul 13¹. Suspendarea mandatului Avocatului Poporului

„(1) Mandatul Avocatului Poporului și adjuncții Avocatului Poporului se suspendă pe perioada examinării în instanță de judecată a actului de constatare, doar în cazul în care actul de constatare prevede propunerea de încetarea mandatului. La cererea Autorității Naționale de Integritate, Parlamentul decide asupra suspendării mandatului Avocatului Poporului și adjuncții Avocatului Poporului.

(2) În cazul anulării actului de constatare care a servit drept temei pentru suspendarea sa din funcție în baza alin.(1), suspendarea din funcție încetează și Avocatul Poporului sau adjuncții Avocatului Poporului este repus în drepturi.”

Art.XXVII. - Legea nr.178/2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr.238–246, art.557), cu modificările ulterioare, se completează cu articolul 10¹ și se expune în următoarea redacție:

„Articolul 10¹. Suspendarea mandatului membrului colegiului disciplinar

(1) Mandatul de membru al colegiului disciplinar se suspendă pe perioada examinării în instanță de judecată a actului de constatare, doar în cazul în care actul de constatare prevede propunerea de încetarea mandatului. La cererea Autorității Naționale de Integritate, colegiul disciplinar decide asupra suspendării mandatului de membru al colegiului.

(2) În cazul anulării actului de constatare care a servit drept temei pentru suspendarea sa din funcție în baza alin.(1), suspendarea din funcție încetează și membrul colegiului disciplinar este repus în drepturi.”

Art.XXVIII. Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr.69–77, art.113) cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 55 se completează cu alineatele (2¹) și (2²) și se expune în următoarea redacție:

„(2¹) Procurorul se suspendă pe perioada examinării în instanță de judecată a actului de constatare, doar în cazul în care actul de constatare prevede propunerea de încetarea mandatului. La cererea Autorității Naționale de Integritate, Președintele Republicii Moldova, cu acordul Consiliului Superior al Procurorilor, decide asupra suspendării din funcție a Procurorului General, iar Procurorul General, cu acordul Consiliului Superior al Procurorilor, decide asupra suspendării din funcție a procurorului, procurorului-șef sau a adjunctului Procurorului General.

(2²) În cazul anulării actului de constatare care a servit drept temei pentru suspendarea sa din funcție în baza alin.(2¹), suspendarea din funcție încetează și procurorul este repus în drepturi.”

2. Se completează cu articolul 75¹ și se expune în următoarea redacție:

„**Articolul 75¹.** Suspendarea calității de membru al Consiliului Superior al Procurorilor

(1) Mandatul de membru al Consiliului Superior al Procurorilor se suspendă pe perioada examinării în instanță de judecată a actului de constatare, doar în cazul în care actul de constatare prevede propunerea de încetarea mandatului. La cererea Autorității Naționale de Integritate, Consiliul Superior al Procurorilor decide asupra suspendării mandatului de membru al Consiliului.

(2) În cazul anulării actului de constatare care a servit drept temei pentru suspendarea sa din funcție în baza alin.(1), suspendarea din funcție încetează și membrul Consiliului Superior al Procurorilor este repus în drepturi.”

3. Articolul 83 se completează cu alineatul (6¹) și se expune în următoarea redacție:

„(6¹) Calitatea de membru al colegiului se suspendă în condițiile art.75¹ de către Consiliul Superior al Procurorilor.”

Art.XXIX. – Articolul 20 alineatul (3) din Legea nr.260/2017 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.1-6, art.18), cu modificările ulterioare, se completează cu litera a¹⁾ și se expune în următoarea redacție:

„a¹⁾ până la rămânerea definitivă a actului de constatare, dacă în privința membrului Curții de Conturi a fost emis un act de constatare care prevede propunerea de încetarea funcției;”

Art.XXX. – Articolul 77 din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr.174/2018 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.462-466, art.766) cu modificările ulterioare, se completează cu alineatele (4¹⁾ și (4²⁾ și se expune în următoarea redacție:

„(4¹⁾ Mandatul de membru al Consiliului Audiovizualului se suspendă pe perioada examinării în instanță de judecată a actului de constatare, doar în cazul în care actul de constatare prevede propunerea de încetarea mandatului. La cererea Autorității Naționale de Integritate, Parlamentul decide asupra suspendării mandatului de membru al Consiliului Audiovizualului.

(4²⁾ În cazul anulării actului de constatare care a servit drept temei pentru suspendarea sa din funcție în baza alin.(4¹⁾), suspendarea din funcție încetează și membrul Consiliului Audiovizualului este repus în drepturi.”

Art.XXXI. – Articolul 6 din Legea nr.302/2017 cu privire la Serviciul Vamal (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.68-76, art.143), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatele (6¹⁾ și (6²⁾ și se expune în următoarea redacție:

„(6¹⁾ Mandatul de director sau director adjunct al Serviciului se suspendă pe perioada examinării în instanță de judecată a actului de constatare, doar în cazul în care actul de constatare prevede propunerea de încetarea mandatului. La cererea

Autorității Naționale de Integritate, ministrul finanțelor decide asupra suspendării mandatului de director sau director adjunct al Serviciului.

(6²) În cazul anulării actului de constatare care a servit drept temei pentru suspendarea sa din funcție în baza alin.(6¹), suspendarea din funcție încetează și directorul, sau după caz, directorul adjunct al Serviciului este repus în drepturi.”

Art.XXXII. – Legea nr.174/2017 cu privire la energetică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017 nr.364-370, art.620) cu modificările ulterioare, se completează cu articolul 10¹ și se expune în următoarea redacție:

„Articolul 10¹. Suspendarea mandatului

(1) Mandatul de director al Consiliului de administrație se suspendă pe perioada examinării în instanță de judecată a actului de constatare, doar în cazul în care actul de constatare prevede propunerea de încetarea mandatului. La cererea Autorității Naționale de Integritate, Parlamentul decide asupra suspendării mandatului de director al Consiliului de administrație.

(2) În cazul anulării actului de constatare care a servit drept temei pentru suspendarea sa din funcție în baza alin.(1), suspendarea din funcție încetează și directorul Consiliului de administrație este repus în drepturi.”

Art.XXXIII. – Legea nr.300/2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018 nr.48-57, art.124), cu modificările ulterioare, se completează cu articolul 82¹ și se expune în următoarea redacție:

Articolul 82¹. Suspendarea raporturilor de serviciu cu funcționarul public cu statut special

(1) Funcționarul public cu statut special se suspendă pe perioada examinării în instanță de judecată a actului de constatare, doar în cazul în care actul de constatare prevede propunerea de încetarea mandatului. La cererea Autorității

Naționale de Integritate; prin ordinul angajatorului, funcționarul public cu statut special este suspendat din funcție.

(2) În cazul anulării actului de constatare care a servit drept temei pentru suspendarea sa din funcție în baza alin.(1), suspendarea din funcție încetează și funcționarul public cu statut special este repus în drepturi.”

Art. XXXIV. Articolul 31¹ din Legea integrității nr.82/2017 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.229-243, art.360) cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

alineatul (2) se completează la final cu următorul text:

„Certificatul de integritate va conține și informațiile suplimentare despre persoanele menționate la alin.(1), care au fost suspendați din funcție sau le-au fost încetat mandatul, raporturile de muncă sau de serviciu în legătură cu încălcarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale sau al regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, constatat printr-un act de constatare rămas definitiv.”

Art. XXXV. – Dispoziții finale și tranzitorii

(1) Prezenta lege intră în vigoare în termen de 3 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Guvernul în termen de 3 luni de la adoptarea prezentei legi, va aduce actele sa în concordanță.

(3) În termen de o lună de la publicarea prezentei legi, Parlamentul și Președintele Republicii Moldova va desemna reprezentanții săi în Consiliul de Integritate.

(4) Autoritatea Națională de Integritate în termen de 3 luni de la adoptarea prezentei legi:

- va aduce actele sale în concordanță cu prezenta lege;

- va crea Registrul electronic al persoanelor care au fost suspendate din funcție sau le-au fost încetat mandatul, raporturile de muncă sau de serviciu în legătură cu încălcarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale sau al regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor;

- va crea Registrul electronic al bunurilor confiscate pentru nerespectarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale.”

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Notă informativă

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative este elaborat de către deputații din Parlamentul Republicii Moldova, în condițiile art.73 din Constituție și art.47 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.747/1996.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite
<p>Prezentul proiect de lege a fost elaborat în vederea perfecționării cadrului legislativ privind funcționarea Autorității Naționale de Integritate (ANI), prevenirea situațiilor de conflicte de interese, incompatibilități, restricții și limitări ale subiecților declarării precum și declararea corectă/corespunzătoare a averii și intereselor personale a subiecților vizați cu astfel de obligații. Proiectul de lege mai propune fortificarea rolului inspectorului de integritate în procesul de efectuare a controlului averii și intereselor personale, prin acordarea unor pârghii suplimentare precum și asigurarea unei cooperări eficiente cu organele de ocrotire a normelor de drept în procesul efectuării controlului averii și intereselor personale.</p> <p>În ultima perioadă de timp, în rândul societății se atestă o nemulțumire și dezamăgire profundă cu privire la activitatea Autorității Naționale de Integritate, care potrivit legislației, este autoritatea care trebuie să asigure integritatea și prevenirea corupției în rândul persoanelor care exercită funcțiile publice sau funcțiile de demnitate publică. Lucru respectiv, reieșind din prevederile Legii nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate se asigură prin realizarea unui control efectiv al averii și al intereselor personale în privința subiecților menționați mai sus precum și un control veritabil privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor. Examinând activitatea ANI în ultima perioadă de timp, se remarcă că acțiunile de control al averii și intereselor personale inițiate de aceasta nu au nici o finalitate și nu produc rezultate vizibile. Chestiunile respective se pot remarca ușor făcând o scurtă incursiune prin actele de constatare emise de către ANI precum și din sursele jurnalistice de investigație, care adesea ori demonstrează lipsa de acțiune din partea ANI sau tergiversarea examinării acestora în privința dosarelor de rezonanță a persoanelor cu funcții înalte de demnitate publică. Pentru a contracara flagelul respectiv și pentru a anticipa reacția reprezentanților ANI potrivit căreia, Autoritatea</p>

precum și inspectorii de integritate nu dispun de pârghii suficiente pentru a asigura realizarea misiunii Autorității, precum și pentru a asigura inspectorul de integritate cu garanții de independență, venim cu prezentul proiect de lege.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul nu conține norme privind armonizare a legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Printre principalele reglementări propuse de prezentul proiect de lege, se evidențiază următoarele elemente care vin să fortifice rolul inspectorului de integritate, să stabilească limite clare pentru efectuarea controalelor averii și intereselor personale, precum și să instituie unele elemente noi pentru a asigura declararea la valoare reală a averii și intereselor personale a subiecților declarării.

1) Modificările operate la art.7 alin.(1) lit.e¹) și e²); art.19 lit.f) și lit.i); art.34 alin.(5); art.35 alin.(2); art.39 alin. (2), (2¹), (2²); art.40 alin.(1), (1¹), (1²), (4) ; art.41 alin.(2) - (5) din Legea nr.132/2016 propun perfectarea mecanismului care să permită Autorității (prin intermediul inspectorilor de integritate) să solicite conducerii organizației publice sau autorităților responsabile de numirea în funcție a subiectului declarării, posibilitatea de suspendarea din funcție a persoanelor în privința căruia a fost constatată, în totalitate sau în parte o avere nejustificată, sau în cazul situației în care s-a constatat încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, pe perioada examinării în instanță a actului de constatare. În cazul rămânării definitive a hotărârii judecătorești, prin care se constată existența unei averi nejustificate sau încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, Autoritatea (prin intermediul inspectorilor de integritate) va putea solicita dispunerea încetării mandatului de la conducerea organizației publice sau autorităților responsabile de numirea în funcție a subiectului declarării.

Propunerea respectivă ar fi una benefică pentru fortificarea rolului inspectorului de integritate în procesul de efectuare a controlului averii și intereselor personale. Astfel, potrivit legislației la moment, urmare a efectuării controlului averii și intereselor personale, dacă inspectorul de integritate constată careva încălcări în privința respectării regimului conflictului de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor precum și în cazul constatării diferenței substanțiale între averea dobândită pe parcursul funcției și averea declarată, aceasta întocmește actul de constatare și îl remite în instanța de judecată fie

pentru aplicarea sancțiunii contravenționale sau pentru confiscarea averii. Respectiv până la rămânerea definitivă a actului de constatare, inspectorul de integritate nu dispune de careva pârghii pentru a înlătura subiectul declarării de la funcția în care aceasta se află în conflict de interese, incompatibilitate sau restricție. Astfel, până la rămânerea definitivă a actului de constatare, aplicarea procedurii de suspendare din funcție ar fi un pas binevenit. Mai mult, prin Hotărârea CC nr.6/2016, Curtea a reținut că suspendarea din funcție, deși restrânge exercitarea unor drepturi și libertăți, nu pot fi considerate ca fiind contrare prezumției de nevinovăție. Măsura respectivă este chiar necesară pentru apărarea ordinii publice și pentru desfășurarea normală a unui proces penal. Curtea a mai indicat că prin suspendarea din funcție nu se încalcă per se prezumția de nevinovăție, întrucât aceste dispoziții legale pot avea un caracter necesar atunci când sunt determinate de situații cu caracter temporar ce fac imposibilă exercitarea funcției.

Modificările introduse propun detalierea modului în care inspectorul de integritate va putea solicita suspendarea subiectului declarării din funcție sau dispunerea încetării mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale acestuia. Astfel, inspectorul de integritate urmează să depună o cerere în adresa conducerii organizației publice sau autorității responsabile de numire în funcție a subiectului declarării în vedere dispunerii suspendării din funcție a subiectului declarării pe perioada examinării în instanță a actului de constatare, sau, după caz, în vederea încetării mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale acestuia. Cererea inspectorului urmează a fi examinată de conducerea organizației publice sau autorității responsabile în termen de 30 de zile de la primirea acesteia. Din momentul primirii cererii, organizația sau autoritatea responsabilă de numire în funcție a subiectului declarării dispune inițierea procedurii administrative în condițiile art.69 din Codul administrativ. Procedura administrativă se finalizează prin emiterea sau refuz de emitere a unui act administrativ individual sau prin efectuare sau refuz de efectuare a unei operațiuni administrative. Dacă organizația sau autoritatea responsabilă de numire în funcție refuză să emită actul administrativ individual, refuză să efectueze operațiunea administrativă sau nu examinează cererea inspectorului de integritate în termenul prevăzut de legislație, inspectorul este în drept să conteste acțiunile/inacțiunile organizației sau autorității responsabile de numire în funcție în instanța de judecată în condițiile art.189 Cod administrativ. Astfel, se fortifică rolul inspectorului de integritate, care odată cu finisarea procedurii de control și emiterea actului de constatare, acesta va putea solicita autorității responsabile de numire în funcție suspendarea din funcție a subiectului declarării sau, după caz, încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu. Totodată,

inspectorul va putea contesta acțiunile/inacțiunile autorității responsabile de numire în funcție cu privire la măsura întreprinsă față de subiectul declarării.

Cât privește procedura de încetare a mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu a subiectului declarării, prevederile prezentului proiect de lege vin să îmbunătățească mecanismul în cauză din următoarele considerente. În primul rând, prevederile legale actuale, (art.39 alin.(2), art.40 alin.(1), art.41 alin.(2) din Legea nr.132/2016 stabilește că din momentul în care actul de constatare a încălcării regimului juridic al conflictelor de interese, incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor rămâne definitiv, Autoritatea, în termen de 15 zile, sesizează organele competente în vederea încetării mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale persoanei supuse controlului. Pe lângă faptul că prevederile legale nu stabilesc modalitatea în care inspectorul solicită acest lucru de la autoritatea responsabilă de numire în funcție, prevederile legale în vigoare mai prevăd și obligația inspectorului de a solicita încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu de fiecare dată când rămâne definitiv actul de constatare privind încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor. Acest lucru pe de o parte nu este echitabil în raport cu subiectul declarării, a cărui încălcare este una neesențială sau care nu provoacă un prejudiciu grav în raport cu funcția deținută sau este săvârșită din neștiință, imprudență sau neatenție. Mai mult ca atât, în cele mai multe cazuri, cu sancțiunea de încetarea mandatului sunt vizați aleșii locali, care din circumstanțe obiective nu pot să evite starea de conflict de interes, iar conflictul de interese nu este soluționat de ANI în termen. Pentru a evita astfel aplicarea celei mai aspre sancțiuni pentru orice încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese, incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, propunem introducerea dreptului inspectorului de integritate de a prevedea în actul de constatare propunerea tipului de sancțiune ce urmează a fi aplicată de autoritatea responsabilă de numirea în funcție a subiectului declarării. La aplicarea sancțiunii disciplinarea sau, după caz, încetării mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu, autoritatea competentă de numire în funcție a subiectului declarării va ține cont de prevederile art.23 alin.(4²) și (4³) din Legea nr.133/2016 privind declararea averii și intereselor personale.

Așadar, se propune modificarea normelor prevăzute mai sus, inclusiv art.23 din Legea nr.133/2016 și cadrul legal conex (prevăzut la Art.II-Art.XXXV din prezentul proiect de lege) astfel încât în cazul încălcării regimului juridic al conflictelor de interese, incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, să fie posibilă și declanșarea procedurii disciplinare, iar în dependență de fapta săvârșită/admisă de subiectul declarării, autoritatea responsabilă de numire în funcție va aplica sancțiunea disciplinară ținându-se cont de

gravitatea faptei săvârșite și consecințele ei, de funcția deținută de subiectul declarării, și de proporționalitatea sancțiunii aplicabile. Drept urmare, pentru fapta săvârșită pentru prima dată și care nu a adus daune interesului public, autoritatea competentă de a aplica sancțiunea de încetarea mandatului, raporturilor de muncă ori de serviciu, pentru încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, va aplica sancțiunea de avertisment și va acorda un termen de 30 de zile pentru înlăturarea circumstanțelor/faptelor care a determinat aplicarea sancțiunii. Nerespectarea termenului de 30 de zile constituie temei pentru revocarea, destituirea sau, după caz, încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză. La aprecierea faptului dacă au fost aduse daune interesului public, autoritatea responsabilă de numire în funcție va ține cont de caracterul sistematic sau unitar al abaterii/încălcării, numărul de persoane afectate, întinderea prejudiciului material adus, consecințele la nivel local, național sau internațional, gradul de lezare a credibilității autorităților/instituțiilor publice, deprecierea reputației autorității/instituții publice, impactul abaterii asupra bunei funcționări a autorității/instituții publice, precum și alte circumstanțe care ar afecta interesul public

Astfel modificările propuse urmăresc ca, sancțiunea de încetare a mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu să fie aplicată în ultim caz și doar în cazurile de încălcări grave admise de subiectul declarării. Mai menționăm că derogările de la încetare a mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu pentru încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, nu se va aplica în cazul încălcării regimului juridic al declarării averii, atunci când inspectorul constată o avere nejustificată. În cazul de față, din momentul rămânerii definitive a actului de constatare, inspectorul de integritate va solicita autorității responsabile de numire în funcție încetarea mandatului a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză.

2) Modificarea propusă la art.7 alin.(3) lit.j) și k) din Legea nr.132/2016 prevede crearea Registrului electronic al persoanelor care au fost suspendate din funcție sau le-au fost încetat mandatul, raporturile de muncă sau de serviciu în legătură cu încălcarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale sau al regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, și Registrul electronic al bunurilor confiscate pentru nerespectarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale. Informația respectivă urmează a fi ținută de ANI și totodată va putea fi prezentată subiecților interesați, inclusiv în cazul eliberării certificatului de integritate. Pentru aceste motive, la Art.XXXV propunem modificarea Legii integrității nr.82/2017 care stabilește că certificatul de integritate va conține și informațiile

suplimentare despre subiecții declarării, care au fost suspendați din funcție sau le-au fost încetat mandatul, raporturile de muncă sau de serviciu în legătură cu încălcarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale sau al regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, constatat printr-un act de constatare rămas definitiv.

3) Modificarea operată la art.8 alin.(2) din Legea nr.132/2016 propune ca efectivul-limită al Autorității și structura organizatorică a acesteia să fie stabilite printr-o hotărâre a Parlamentului, la propunerea președintelui ANI. Din momentul ce propunem să fortificăm rolul Autorității, este necesar ca Autoritatea să se bucure și de o autonomie în activitatea sa. Astfel, pentru a evita scenarii viitoare în care Autoritatea Națională de Integritate este șantajată politic cu o potențială reducere a cadrului de personal al acesteia, afectând astfel activitatea acesteia, propunem ca efectivul-limită al Autorității și structura organizatorică a Autorității să fie la propunerea Președintelui ANI. O astfel de modificare ar asigura o independență a Autorității față de factorul politic.

4) Modificarea prevăzută la art.12 alin.(1) urmărește creșterea numărului de membri a Consiliului de Integritate. Ținând cont de faptul că Autoritatea se află sub control parlamentar, se propune a acorda un grad de valență mai mare Parlamentului la formarea Consiliului de Integritate care supraveghează activitatea conducerii Autorității. Astfel, Parlamentul urmează să desemneze doi membri în Consiliul în loc de unul, iar pentru a avea un număr impar de membri în Consiliul, precum și pentru a avea un reprezentant al Președintelui Republicii Moldova în cadrul Consiliului (care participă nemijlocit la numirea/eliberarea din funcție a conducerii Autorității), se propune și ca Președintele Republicii Moldova să desemneze un membru în Consiliul de Integritate.

Modificarea prevăzută la art.12 alin.(10) din Legea nr.132/2016 urmărește acordarea suportului necesar din partea Autorității Naționale de Integritate pentru Consiliul de Integritate pentru ca aceasta din urmă să-și poată realiza atribuțiile sale corespunzător. Astfel, pentru a asigura ca lucrările de secretariat ale Consiliului sunt realizate de Autoritate, inclusiv pentru asigura și suportul tehnic și organizatori necesar pentru activitatea Consiliului, se indică că Consiliul va selecta și va desemna 2 inspectori de integritate în acest sens.

5) Modificările operate la art.14 din Legea nr.132/2016 urmăresc clarificarea atribuțiile conducerii ANI la numirea, suspendarea și încetarea raporturilor de muncă a inspectorilor de integritate precum și a funcționarilor din cadrul aparatului Autorității. La fel, se stabilește că Președintele ANI va asigura unificarea practicii inspectorilor de integritate. Acest lucru este necesar pentru a elimina practica vicioasă în care inspectorii de

integritate tratează sau aplică diferențiat normele legale la examinarea cazuri similare. Pentru a exclude tratarea subiectivă normelor legale de către inspectorii de integritate, inclusiv excluderea elementului subiectiv la efectuarea controlului averii și intereselor personale și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, se impune necesar unificarea practicii inspectorilor de integritate. La acest capitol este relevantă și modificarea propusă la art.20 alin.(2) lit.a¹) care stabilește că inspectorul de integritate este obligat să respecte metodologia de efectuare a verificărilor și a controalelor și să nu emită, fără o motivare convingătoare, acte care se abat de la practica consolidată a inspectorilor de integritate. Relevăm că prevederile proiectului de lege (art.14 alin.(3) și (3¹) și art.20 alin.(3) și (3¹) propune ca să se stabilească un raport de control între conducerea ANI și inspectorii de integritate. Ținând cont de faptul că conducerea ANI este responsabilă de activitatea și buna funcționare a Autorității, inclusiv de calitatea controalelor efectuate, propunem ca pe de o parte Președintele ANI să unifice practica inspectorilor de integritate de verificare și control și să întreprindă alte măsuri permise de lege pentru unificarea acesteia, iar Vicepreședintele Autorității să monitorizeze și să evalueze exercitarea conformă a atribuțiilor de serviciu a inspectorilor de integritate, precum și să supravegheze modul în care are loc respectarea de către inspectorii de integritate a practicii unificate de verificare și control aprobată de Președintele Autorității. La acest capitol se introduce prevederea că Președintele/vicepreședintele ANI va avea dreptul să verifice modul în care a fost realizate operațiunile de verificare și control întreprinse de inspectorii de integritate, cu condiția că aceasta să nu vizeze controalele care se află în derulare. Astfel, nu va constitui imixtiune în activitatea inspectorilor de integritate, acțiunile de monitorizare, de control, și de evaluare a exercitării conforme a atribuțiilor de serviciu de către inspectorii de integritate, precum și acțiunile de supravegherea modul în care inspectorii de integritate respectă practica unificată de verificare și control, cu condiția ca acțiunile respective să nu vizeze controalele aflate în derulare.”

Suplimentar la aceasta, se propune modificarea art.14 alin.(3¹) care să delimiteze clar atribuțiile președintelui și vicepreședintelui Autorității. Reieșind din legislația actuală, vicepreședintele Autorității exercită atribuțiile ce îi sînt încredințate de președintele Autorității, lucru care reduce rolul acestuia și îl limitează în atribuții pentru realizarea unei activități corespunzătoare. Mai mult, datorită normei în cauză între președintele și vicepreședintele Autorității se crează divergențe în activitate, lucru care afectează imaginea instituției și calitatea lucrului. Respectiv, pentru a înlătura situațiile de dispute și neînțelegere între conducerea ANI, inclusiv pentru a reduce marja liberă de apreciere pe care o are președintele ANI la stabilirea atribuțiilor vicepreședintelui, se propune ca

atribuțiile vicepreședintelui să fie stabilite de Președintele Autorității cu consultarea prealabilă cu Consiliul de Integritate.

6) Modificările propuse la art.15 din Legea nr.132/2016 urmăresc introducerea a 2 temeuri suplimentare pentru a dispune revocarea din funcție a președintelui și vicepreședintelui ANI, și anume, situația când:

Consiliul constată managementul defectuos urmarea analizei raportului anual de activitate a Autorității sau neîndeplinirea obiectivelor de performanță stabilite în strategia și planul de activitate al Autorității;

Consiliul constată îndeplinirea necorespunzătoare sau neexecutarea obligațiilor, prerogativelor sau atribuțiilor de serviciu.

7) Modificările propuse la art.18 alin.(1) lit.e) din Legea nr.132/2016 propun înlesnirea condițiilor de accedere/de candidarea la funcția de inspector de integritate. Din ultimele date prezentate de ANI remarcăm că, instituția respectivă se confruntă cu o lipsă acută de cadre. Din cifra totală din efectivul limită al Autorității (76 de unități, dintre care 43 de unități sunt inspectori de integritate), aproape jumătate sunt vacante. Pe parcursul anilor 2020 și 2019 au fost organizate în total doar 4 concursuri pentru suplinirea funcțiilor vacante de inspector de integritate, iar pe parcursul anului 2018 au fost organizate 1 concurs pentru suplinirea funcției vancante de inspector de integritate. Menționăm că la ultimul concurs organizat de către ANI, au fost depuse cca 18 dosare pentru o singură funcție de inspector de integritate, dintre care doar 2 persoane au fost admise la proba interview. Reticența organizării concursurilor de către ANI nu este clară, mai ales ținând cont de faptul că ANI se confruntă cu o lipsă acută de cadre. Nu poate fi admis nici argumentul că la concurs participă puține persoane și că nu există interes față de aceasta funcție. Ultimul concurs organizat demonstrează intenția persoanelor de participa la aceste concursuri. Cu referire la salarizarea acestora și argumentul precum că aceștia au un salariu mic, menționăm că potrivit Legii nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, clasa și coeficientul de salarizare pentru funcțiile nominalizate este următorul:

A2087	Inspector de integritate principal	87	6,04
A2107	Inspector de integritate superior	83	5,55
A2140	Inspector de integritate	78	5,00

Pentru comparație, consultantul principal din cadrul ministerelor sunt poziționați la clasa și coeficientul de salarizare (75 – 4,70). Respectiv argumentul precum că salarizarea inspectorilor este mizeră, nu poate fi acceptat. Mai mult ca atât, bugetul ANI pentru anul

2020 a constituit 20,397,000 lei dintre care 14,938,000 lei pentru remunerarea salariaților. Suma respectivă pentru 76 de unități de personal dintre care jumătate sunt vacante reprezintă o sumă considerabilă. Astfel, în vederea suplinirii posturilor vacante precum și în scopul stimulării tinerilor specialiști de a candida la funcția de inspector de integritate, se propune reducerea anilor de experiență de activitate de la 4 ani la 3 ani.

8) Modificările propuse la art.11 alin.(3¹), alin.(10), alin.(11); art.18 alin.(2¹) din Legea nr.132/2016 precum și art.3 și 4 din Legea nr.269/2008, presupune abrogarea condiției de verificare a candidaților la funcția de inspector de integritate precum și de Președinte și vicepreședinte al Autorității Naționale de Integritate prin aplicarea testării la detectorul comportamentului simulat (poligraf). Prin Hotărârea Curții Constituționale nr.6/2018, Curtea a indicat că condiția obligativității rezultatului pozitiv ca urmare a susținerii testului poligraf poate constitui o limitare a dreptului la administrare și a dreptului la muncă al persoanei supuse testului. Curtea a mai observat că opiniile privitoare la corectitudinea testelor poligraf nu au ajuns la un consens. Nu se poate susține că acestea reprezintă o metodă științifică acceptată la nivel european sau internațional și un procedeu sigur de detectare a comportamentelor simulate. Aceste teste depind de mai mulți factori, ca emotivitatea crescută, starea de nervozitate sau existența unor deficiențe psihice. Concluziile acestui test ar putea fi puse în operă în calitatea lor de indicii care, coroborate, cu alte elemente de fapt, ar conduce la o anumită concluzie. Mai mult art.22 alin.(1) lit.j) din Legea nr.269/2008 privind aplicarea testării la detectorul comportamentului simulat prevede că rezultatele testării nu pot constitui probe în cadrul vreunei proceduri.

În acest context, accentuăm poziția noastră că persoanele desemnate în funcția de Președinte, vicepreședinte al ANI precum și inspectorii de integritate trebuie să se bucure de o reputație ireproșabilă și de o integritate absolută. Totuși mecanismul aplicării testării la detectorul comportamentului simulat nu este metodă științifică de demonstrarea corectitudinii sau integrității persoanei, respectiv, mecanismul în cauză ar putea fi folosit în mod subiectiv (cu rea-credință) pentru a nu admite anumite persoane de a participa și în consecință de a accede la funcțiile nominalizate mai sus. Până la demonstrarea contrariului prin metode științifice acceptate unanim că aplicarea testării la detectorul comportamentului simulat poate reprezenta o probă veridică în procesul de constatarea integrității candidaților la anumite funcții, pledăm pentru eliminarea cerinței respective pentru accederea în funcțiile de Președinte, vicepreședinte al ANI precum și inspectorii de integritate și asigurarea verificării integrității persoanelor prin alte mecanisme mai viabile.

9) Modificarea operată la art.7 alin.(1) lit.c) și art.19 lit.a), d) urmărește modificarea modului în care are loc controlul averii și intereselor personale, astfel încât în procesul

efectuării controlului să fie verificat nu doar veniturile dobândite pe parcursul exercitării mandatului sau funcției sale raportat la situația averilor deținute, dar să fie examinate și luate în considerare și cheltuielile realizate. Modificările propuse au drept scop evidențierea și constatarea „stilului de viață” a subiecților declarării. Menționăm că redacția actuală a cadrului legal reglementează condițiile verificării averii deținute/dobândite pe parcursul exercitării mandatelor, a funcțiilor publice și de demnitate publică. Averea deținută sau obținută nu reflectă însă cheltuielile realizate pe durata mandatelor și funcțiilor deținute. În consecință, pentru ca inspectorul de integritate să dispună de un tablou întreg asupra situației averii dobândite de subiectul declarării pe parcursul exercitării mandatelor sau funcțiilor, inspectorul de integritate trebuie să dispună de posibilitatea de a acumula informații inclusiv în privința cheltuielilor realizate în această perioadă. Respectiv, pentru a evidenția valoarea și conținutul real al averii dobândite pe parcursul mandatelor/funcțiilor, este necesar a atrage atenția inclusiv și asupra cheltuielilor realizate.

Astfel verificarea „stilului de viață” a subiectului declarării, este imperios de important deoarece inspectorul de integritate trebuie să îl ia în considerare la efectuarea controlului averii și intereselor personale. Or, venitul obținut de subiectul declarării pe parcursul mandatului/funcției sale nu trebuie tratat în mod automat ca sursă în volum întreg din care subiectul declarării sau membrii familiei sale au procurat imobile, autovehicule sau alte bunuri. În funcție de „stilul de viață” și cheltuielile realizate de subiectul declarării și de familia sa, putem deduce situația reală a averii deținute. Pentru aceste motive inclusiv se propune modificarea și Legii nr.133/2016 în care subiectul declarării să fie obligat să declare inclusiv serviciile procurate, și anume, acele cheltuieli suportate de către subiectul declarării împreună cu membrii familiei, concubinul/concubina, în țară și în străinătate, a căror valoare individuală cumulativă pe parcursul unui an depășește 4 salarii medii lunare pe economie.

10) Modificările propuse la art.20 alin.(1) lit.b) și b¹) urmărește crearea unei cooperări între ANI și organele de drept în procesul efectuării controlului averii și interesele personale. Astfel, în vederea realizării unui control efectiv al averii și intereselor personale, se propune ca ANI să dispună de dreptul de a solicita de la autoritățile publice și organelor de drept orice informație care are tangență cu efectuarea controlului averii, în vederea depistării existenței unei averi nejustificate, precum și cazurilor de conflicte de interese, incompatibilități, restricții și limitări. Se remarcă că legislația actuală prevede posibilitatea inspectorilor de integritate de a solicita informația necesare pentru realizarea atribuțiilor de control al averii și intereselor personale, totuși, în practică unele autorități, în mod special organele de drept refuză să furnizeze informațiile necesare pentru documentarea faptelor

de încălcarea regimului juridic al declarării averilor și intereselor personale. În acest context, se propun operarea modificărilor legislative, care să evidențieze în mod expres faptul că autoritățile publice, în mod implicit organele de drept, au obligația de a furniza informația solicitată de ANI, inclusiv să stabilească că aceste organe au un rol activ în procesul de efectuarea unor verificări de specialitate în procesul de efectuarea controlului averii și intereselor personale.

11) Modificările propuse la art.20 alin.(1) lit. e), art.32 alin.(7), alin.(7¹), alin.(7²); art.35 alin.(1) lit.b) propune acordarea dreptului inspectorului de integritate de a solicita efectuarea unor expertize sau evaluări pentru determinarea valorii de piață a bunurilor supuse verificării în cadrul procesului de control al averii și intereselor personale. Expertizele și evaluările menționate urmează a fi acoperite din contul bugetului ANI. În acest context, bugetul ANI urmează să prevadă un capitol aparte pentru a asigura posibilitatea inspectorului de a dispune efectuarea unor astfel de evaluări/expertize. Modificarea respectivă va impulsiona subiectul declarării să declare valoarea reală a bunurilor declarate. Iar în cazul în care inspectorul de integritate are dubii rezonabile privind declararea unui bun sub valoarea reală a acestuia, aceasta va avea posibilitatea să dispună efectuarea unei expertize/evaluări pentru a confirma sau infirma valoarea declarată de subiectul declarării.

12) Modificările operate în secțiunea 1, Capitolul IV din Legea nr.132/2016 urmărește modificarea articolelor care reglementează procedura de efectuarea controlului averii și interelor personale și expunerea acestora într-o nouă redacție, asigurând astfel o procedură mai clară și coerentă de efectuarea controlului averii și intereselor personale. În primul rând se stabilesc etapele efectuării controlului averii și intereselor personale, care constau din verificarea declarațiilor de avere și interese personale, verificarea prealabilă și controlul averii și intereselor personale.

Astfel, art.27 se modifică în scopul asigurării unei transparențe mai mari privind tipurile și categoriile de declarații de avere ce urmează a fi verificate anual. Respectiv, declarațiile de avere și interese personale ce vor fi verificate anual sunt identificate aleatoriu, și aprobate anual de către Consiliul de Integritate, în funcție de factorii de risc, de corupție, de vulnerabilitate a subiecților declarării sau a activității profesionale pe care o desfășoară aceștia. Suplimentar, din numărul total al declarațiilor de avere verificate anual de ANI, cel puțin 40% dintre ele vor viza deputați, miniștri, judecători, procurori, conducători ai instituțiilor/autorităților publice autonome. Același lucru va fi valabil inclusiv în cazul controalelor de avere și interese personale inițiate anual. Prin modificarea respectivă se înlătură situația în care majoritatea declarațiilor de avere verificate și

controalelor inițiate de ANI viza doar aleșii locali precum și celor pentru încălcări minore. Prin mecanismul respectiv, se propune ca ANI să se concentreze în mod preponderent pe demnitarii de rang înalt, a căror activitate riscă de corupție. Astfel, prin modificarea respectivă se scade necesitatea concentrării tuturor atribuțiilor inspectorilor de integritate în privința aleșilor locali sau funcționarilor publici (practica utilizată în ultima perioadă de timp pentru intimidarea acestora). Modificarea respectivă va duce la verificarea persoanelor care dispun de cel mai mare factor de decizie din țara noastră.

Transparența efectuării verificării declarațiilor de avere și interese personale se va asigura inclusiv prin specificarea faptului că declarațiile de avere și interese personale se repartizează aleatoriu inspectorilor de integritate, prin sistemul electronic de distribuire. Totodată, pentru a asigura transparența și la faza de repartizare sau redistribuire declarațiilor de avere, se prevede ca redistribuirea declarațiilor de avere și interese personale repartizate spre verificare, se face prin sistemul electronic de distribuire, în următoarele cazuri:

a) imposibilitatea inspectorului de a-și exercita atribuțiile timp de cel puțin 30 de zile din motive de boală, delegare, detașare, transfer;

b) admiterea de către președintele sau vicepreședintele Autorității a solicitării motivate a inspectorului de integritate căruia i-au fost repartizate declarațiile de avere și interese personale;

c) suspendarea din funcție a inspectorului de integritate în condițiile legii;

d) starea de incompatibilitate a inspectorului de integritate;

e) conflictul de interese al inspectorului de integritate;

f) neverificarea declarației de avere și interese personale, din motive nejustificate, pe o durată mai mare de 30 de zile;

g) eliberarea din funcție a inspectorului de integritate.

Despre redistribuirea declarațiilor în temeiul alin.(6) lit. a), b), d) - f) este informat Consiliul de Integritate în cel mult 7 zile de la redistribuire, iar fișa de repartizare și de redistribuire aleatorie se anexează în mod obligatoriu la dosar. Aceleași reglementări se prevăd și în cazul controlului averii și intereselor personale, în acest sens fiind modificat art.30, 33 alin.(2).

Distribuția/redistribuirea spre examinare a materialelor se bazează pe principiul repartizării aleatorii, menit să asigure transparența, obiectivitatea și imparțialitatea controlului. Pentru a evita situații de manipulare a sistemului informațional de distribuire,

fișa de repartizare și încheierile ulterioare de redistribuire aleatorie se anexează în mod obligatoriu la fiecare dosar. Cu materialele dosarului, inclusiv cu fișa de distribuire/redistribuire vor putea face cunoștință toate părțile implicate în proces.

După finalizarea verificării declarațiilor de avere, inspectorul de integritate emite un act cu privire la verificarea declarațiilor de avere și interese personale. În funcție de rezultatele verificării, inspectorul de integritate va emite actul cu privire la:

a) constatarea depunerii în termen a declarațiilor de avere și intereselor personale, întrunirea condițiilor de formă a acestora și lipsa aparenței încălcării regimului juridic al declarării averii și intereselor personale;

b) constatarea nedepunerii în termen a declarațiilor de avere și interese personale sau depunerea tardivă a acestora;

c) constatarea aparenței nedeclarării tuturor bunurilor sau intereselor personale de către subiectul declarării ori declararea eronată sau incompletă a acestora;

d) constatarea aparenței nedeclarării conflictelor de interese, incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor

e) constatarea aparenței existenței unei diferențe substanțiale între veniturile obținute și cheltuielile realizate pe de o parte și averea dobândită pe de altă parte.

Dacă în urma verificării declarațiilor de avere și interese personale inspectorul de integritate constată aparența încălcării regimului juridic de declarare a averii și a intereselor personale sau constată nedeclararea tuturor bunurilor și intereselor personale ori declararea eronată sau incompletă a acestora, inspectorul de integritate face o sesizare privind efectuarea controlului averii și intereselor personale. La fel, dacă în urma verificării declarațiilor de avere și interese personale inspectorul de integritate constată aparența încălcării regimului juridic al conflictelor de interese, incompatibilitate, restricții sau limitări, inspectorul de integritate face o sesizare privind efectuarea controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.

Cu referire la procesul de efectuarea controlului averii și intereselor personale, se specifică că aceasta se efectuează din oficiu (urmarea verificării declarațiilor de avere și interese personale, în baza informațiilor publice sau sesizărilor anonime) ori la sesizarea unor persoane fizice sau juridice. Pentru a asigura transparența acestui proces, atât controlul din oficiu cât și cel inițiat la cerere se examinează de către inspectorul de integritate căreia i-a fost repartizată sesizarea în baza sistemului electronic de distribuire. După repartizarea

sesizării privind efectuarea controlului averii și intereselor personale, inspectorul de integritate efectuează controlul prealabil al acestora. În cadrul controlului prealabil, inspectorul de integritate verifică existența aparenței privind încălcarea regimului juridic de declarare a averii și a intereselor personale. Controlul prealabil se finalizează cu emiterea unui act de inițiere a controlului sau de refuz al inițierii controlului.

Prevederile art.33 alin.(4), (5) propune ca controlul averii și intereselor personale să se extindă asupra soțului/soției, părinților/socrilor și copiilor persoanei supuse controlului. Dacă persoana supusă controlului se află în concubinaj sau dacă are persoane la întreținere, verificarea se va extinde și asupra averii acestor persoane. La fel, dacă există aparența sau suspiciuni rezonabile că bunurile persoanei supuse controlului au fost înscrise pe numele altor persoane, verificarea se va extinde și asupra acestor bunuri și persoane, iar dacă subiectul declarării a indicat venituri și bunuri obținute din donații, verificarea se va extinde și asupra donatorului.

Prezentul proiect de lege mai prevede conceptul de „partajarea sarcinii probațiunii”. Astfel, dacă persoana supusă controlului, membrii familiei, persoanele apropiate acesteia sau alte persoane menționate la art.33 alin.(5) nu prezintă documentele și informațiile solicitate, inspectorul de integritate poate constata, dacă alte documente sau informații nu sugerează contrariul, că suspiciunile sale cu privire la încălcarea regimului juridic de declarare a averii și a intereselor personale sunt întemeiate. Totodată, în cazul în care inspectorul de integritate are dubii rezonabile că persoana supusă controlului deține și alte bunuri decât cele înscrise în declarația de avere și interese personale ori există aparența diferenței substanțiale între veniturile obținute, cheltuielile suportate și averea deținută, inspectorul de integritate îi solicită persoanei supuse controlului informații și dovezi privind justificarea acestei diferențe. Inspectorul invită persoana supusă controlului pentru ca aceasta să-și prezinte punctul de vedere. Punctul de vedere urmează a fi prezentat în termen de 15 zile de la solicitare. Neprezentarea informațiilor sau dovezilor privind justificarea diferenței dintre veniturile obținute, cheltuielile suportate și averea deținută personal de subiectul declarării sau prin intermediul unor terți, reprezintă suspiciune/bănuială rezonabilă de deținerea unei averi nejustificate. Așadar, mecanismul introdus nu trebuie confundat cu conceptul de „inversarea sarcinii probațiunii” care potrivit Hotărârii Curții Constituționale nr.6/2015 și nr.21/2011 vine în contradicție cu prevederile art.46 alin.(3) din Constituție, care operează cu prezumția dobândirii licite a bunului. În cazul de față, inspectorul de integritate în procesul efectuării controlului averii și intereselor personale acumulează și strânge probele necesare, iar din momentul în care inspectorul constată careva dubii rezonabile că persoana supusă controlului deține și alte bunuri decât

cele înscrise în declarația de avere și interese personale ori există aparența diferenței substanțiale între veniturile obținute, cheltuielilor suportate și averea deținută, inspectorul de integritate îi poate solicita persoanei supuse controlului informații și dovezi privind justificarea acestei diferențe. Faptul neprezentării informațiilor sau dovezilor privind justificarea diferenței dintre veniturile obținute, cheltuielilor suportate și averea deținută personal de subiectul declarării sau prin intermediul unor terți, poate reprezenta suspiciune/bănuială rezonabilă de deținerea unei averi nejustificate. Astfel, în conformitate cu alin.(3) art.46 al Constituției Republicii Moldova, averea dobândită licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobândirii se prezumă. Neatentând la principiul enunțat de Înalta Curtea specificăm că caracterul licit al dobândirii se prezumă, însă reglementarea acestei prezumții nu împiedică cercetarea caracterului ilicit al dobândirii averii. La rândul său CtEDO a statuat în hotărârile un principiu potrivit căreia, instanțele pot acorda valoarea probatorie unei prezumții de fapt. Respectiv, în cazul îmbogățirii ilicite, diferența dintre patrimoniul real și veniturile legale provine din săvârșirea altor infracțiuni generatoare de profit. La fel, Convenția ONU de la Viena din 1988 la art.5 alin.(7) indică că statutul poate să inverseze sarcina probațiunii cu privire la originea bunurilor pasibile de confiscare. Convenția ONU de la Palermo din 2000 la art.12 alin.(7) la fel a răsturnat sarcina probațiunii către inculpați ca ei să demonstreze originea legală a bunurilor. Inversarea sarcinii probațiunii a fost găsită și în Convenția ONU împotriva corupției din 2003 la art.31 alin.(8) și Convenția privind spălarea banilor și finanțarea terorismului din 2005 la art.3 alin.(4). Suplimentar Convenția ONU împotriva corupției la art.54 alin.(1) a mai stabilit conceptul de confiscarea proprietăților persoanei fără ca neapărat să existe o condamnare penală, în cazul în care inculpatul nu poate fi condamnat pe motivul decesului, ascundere de anchetă sau alte cazuri. Totodată, în cauza Goditidze vs Georgia, unde a fost supusă examinării compatibilitatea mecanismului de confiscare civilă cu CEDO, Curtea a indicat că inversarea sarcinii probațiunii în procese civile e compatibilă cu dreptul la un proces echitabil reglementat de ar.6.1 CEDO, cu condiția că statul prezintă probe suficiente pentru a demonstra lipsa dovezilor privind proveniența a bunurilor. A se vedea cauza Goditidze vs Georgia, *As to the applicants' argument that they should not have been made to bear the burden of proving the lawfulness of the origins of their property, the Court reiterates there can be nothing arbitrary, for the purposes of the "civil" limb of Article 6 § 1 of the Convention, in the reversal of the burden of proof onto the respondents in the forfeiture proceedings in rem after the public prosecutor had submitted a substantiated claim*. La fel, în cauza Silickiene vs. Lituaniei, dacă originea bunurilor nu poate fi justificată, atunci aceste bunuri sunt supuse confiscării.

Astfel, menționăm că prezentul mecanism nu este comparabil cu „inversare sarcinii probațiunii” utilizată în cadrul confiscărilor civile, respectiv nu trebuie pusă problema compatibilității prezentei norme cu prevederile constituționale. Mecanismul respectiv arogă dreptul inspectorului de integritate de a solicita informații de la persoana supusă verificării privind justificarea diferenței dintre veniturile obținute, cheltuielilor suportate și averea deținută de subiectul declarării. Pe de o parte, subiectul supus verificării se transformă dintr-un subiect pasiv în unul activ pentru a-și apăra poziția și drepturile sale, iar pe de altă parte acesta nu este impus să-și demonstreze nevinovăția sau caracterul licit al bunurilor, acestuia i se solicită doar să justifice diferența dintre venitul legal acumulat și averea reală a acestuia constatat de inspectorul de integritate. Neprezentarea informațiilor sau dovezilor privind justificarea diferenței poate constitui suspiciune sau bănuială rezonabilă de deținere a unei averi nejustificate, ceea ce permite inspectorului de integritate fie să emită actul de constatarea privind încălcarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale, având posibilitatea de a se adresa în instanță de judecată în vederea dispunerii confiscării averii nejustificate sau încasării în folosul statului a valorii acesteia, fie sesizarea organului de urmărire penală/procuratura în vederea examinării situației de fapt prin prisma componenței de infracțiune prevăzută la art.330² Cod penal.

13) Modificările propuse la art.37 alin.(5) urmăresc introducerea unui termen de decădere în interiorul căreia să poată fi dispus controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, și anume, în interiorul unui termen de 3 ani de la de la admiterea conflictului de interese, apariția stării de incompatibilitate, restricție sau limitare. Propunerea respectivă vine să înlăture riscurile utilizării controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor în scopuri de intimidare politică sau cu rea-credință. Menționăm că în adresa noastră au fost aduse mai multe exemple, în care aleșii locali, funcționarii publici precum și alte persoane care sunt subiecți ai declarării averii și intereselor personale, au fost supuși controalelor cu privire la unele situații de fapt și de drept care au avut loc 10-15 ani în urmă. Pentru a curma practica respectivă, și anume, folosirea mecanismului controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor în scopuri de intimidare politică sau din alte motive, apare necesitatea imperioasă de a institui un termen de decădere/de prescripție în interiorul căreia inspectorul de integritate să poată dispune verificarea respectivă. Lipsa unui termen de decădere în interiorul căreia să poată fi dispus efectuarea controlului poate crea premise pentru necorespunderea criteriilor de calitate a normei juridice sub aspectul accesibilității, previzibilității și clarității. În acest context, Curtea Constituțională prin Hotărârea nr.26/2010, a indicat că norma de drept trebuie să fie

formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art.23 din Constituție. Menționăm că problema privind lipsa unui termen de prescripție privind aplicarea sancțiunii de încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu a făcut obiectul sesizării la Curtea Constituțională, iar Curtea prin Deciziile sale nr.16/2020 și nr.19/2020 a declarat inadmisibil sesizările în cauză, constatând doar faptul că în cazul răspunderii penale, Codul penal la art.60 stabilește prescripția tragerii la răspundere penală iar în cazul răspunderii contravenționale, art.30 din Codul contravențional prevede prescripția tragerii la răspundere contravențională. În aceste Decizii și în multe altele, Curtea a refuzat să se pronunțe asupra încetării mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ca categorie distinctă de răspundere aplicată subiectului declarării și lipsa termenului de prescripție pentru acest tip de sancțiune. Ținând cont de cele menționate mai sus, precum și de necesitatea asigurării calității legii sub aspectul clarității, accesibilității și previzibilității sale, se propune operarea modificărilor legislative în acest sens astfel încât să se instituie un termen de decădere pentru efectuarea controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.

14) Modificările propuse la art.27 alin.(5) și art.33 alin.(14) urmăresc introducerea unui termen fix în interiorul căruia inspectorul de integritate urmează să efectueze controlul declarațiilor de avere și intereselor personale, controlul averii și intereselor personale, controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, incompatibilităților, limitărilor, restricțiilor și să emită un act de constatare în acest sens. Termenul în interiorul căreia inspectorul de integritate urmează să efectueze controlul poate fi prelungit în baza unei solicitări motivate ținându-se cont de complexitatea cauzei, volum de informații ce urmează a fi obținute și analizate, comportamentul participanților vizați, conduita autorităților relevante. Introducerea unui termen fix pentru efectuarea controlului va disciplina inspectorii de integritate și va curma situațiile abuzive în care controalele se examinează ani de rând fără a ajunge la o finalitate în acest sens.

15) Modificările propuse a fi operate la art.27 alin.(12); art.33 alin.(12) și (13); art.35 alin.(3) și (4) propun instituirea unui mecanism de colaborare între organele de urmărire penală/procurorul și Autoritatea Națională de Integritate în procesul efectuării controlului averii și intereselor personale, precum și în procesul controlului privind

respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, incompatibilități, restricțiilor și limitărilor. La momentul actual, se remarcă situația potrivit căreia organele de urmărire penală pe de o parte și ANI pe de altă parte, pasează responsabilitatea unul pe altul pentru nefinalizarea cu succes a procesului de efectuarea controlului și tragerea la răspundere persoanele vinovate de încălcarea regimului juridic al averii și intereselor personale. Argumentarea acestui fapt derivă din aceea că nu există o delimitare clară între momentul în care încetează procedura de control efectuată de ANI și momentul începerii acțiunilor procedurale sub aspect penal de către organul de urmărire penală. Întru evidențierea clară a acestui aspect și asigurarea unei conlucrări efective între ANI și organul de urmărire penală, după caz, procurorului, propunem inserarea în textul legii a faptului că, urmare a efectuării controlului de către ANI atunci când se constată o bănuială rezonabilă despre săvârșirea unei infracțiuni sau încălcări fiscale, inspectorul de integritate remite materialele organului de urmărire penală/procurorului sau după caz Serviciului Fiscal de Stat în vederea întreprinderii acțiunilor ce se cuvin. Ținând cont de faptul că materialele dosarului vor fi remise organului de urmărire penală/procurorului sub forma unui denunț, inspectorul de integritate respectiv devenind parte a procesului penal, va avea posibilitatea să conteste acțiunile organului de urmărire penală/procurorului în condițiile art.298, 299¹, 313 Cod procedură penală. Astfel se va evidenția și rolul activ al inspectorului de integritate în procesul de efectuarea controlului averii și intereselor personale și tragerea la răspundere a persoanelor găsite vinovate.

16) Modificările propuse la Legea nr.133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, propun redarea noțiunii de „diferență substanțială” și „concubin/concubină” într-o nouă redacție pentru a asigura expunerea acesteia într-o formă mai clară. Totodată, se introduce noțiunea de „servicii procurate”, care urmează a fi declarate de subiectul declarării în cazul în care valoarea individuală a acesteia depășește 4 salarii medii lunare pe economie. Se propune la fel îmbunătățirea mecanismului de soluționarea conflictelor de interese prin abținere pentru a prevedea inclusiv situațiile în care soluționarea conflictului nu poate avea loc prin alte opțiuni. Aceasta poate să se refere inclusiv la situația în care primarul unei localități care se află în conflict de interese trebuie să întreprindă o anumită acțiune care a fost acceptat/votat de consiliul local (ex.emiterea/adoptarea unui act administrativ, încheierea unui act juridic, participarea la luarea unei decizii etc.). Totodată, se propune introducerea obligației subiectului declarării de a declara valoarea reală sau de pe piață a bunului. Acest lucru se va efectua reieșind din analiza valorii de pe piață a unor obiecte similare sau în baza unui raport de evaluare eliberat de întreprinderile de evaluare.

5. Fundamentarea economico-financiară
Implementarea prevederilor proiectului dat nu necesită cheltuieli suplimentare de la bugetul de stat.
6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare
Prezentul proiect de lege se încadrează în cadrul normativ în vigoare și nu necesită operarea unor modificări în alte acte normative.
7. Avizarea și consultarea publică a proiectului
Proiectul urmează a fi plasat pe pagina web a Parlamentului Republicii Moldova.
8. Constatările expertizei anticorupție
Proiectul de lege urmează a fi expertizat de Centrul Național Anticorupție în condițiile legii.
9. Constatările expertizei de compatibilitate
Proiectul de lege nu conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.
10. Constatările expertizei juridice
Proiectul de lege urmează a fi supus expertizei juridice în condițiile legii.
11. Constatările altor expertize
Proiectul nu conține nici un aspect ce vizează reglementarea activității de întreprinzător, respectiv, nu este necesară elaborarea Analizei Impactului de Reglementare (AIR).

Deputat

Olesea Stamate